

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,
श्री गुरुभ्यो नमः, ह॒रिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठः
(वाक्य सहित)

सप्तमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

---

Contents

7 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे सप्तमं

काण्डं 4

7.2 सप्तमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – षड्रान्नाद्यानां निरूपणं 4

Version Notes

1st Version Number 0.0 dated 30th Nov 2019

2nd and Current Version Number 0.1 dated 31st March 2020

1. This Version replaces earlier version “0.0” dated 30th Nov 2019.
2. We have incorporated TS 7.2 Samhita Vaakya corrections only in this version.

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

7 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे सप्तमं काण्डं

7.2 सप्तमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – षड् रात्राद्यानां निरूपणं

TS 7.2.1.1

सा॒द्ध्या॒ वै दे॒वाः सु॒वर्ग॑का॒मा ए॒त॒ ष॒ड्-रा॒त्रम॑पश्यन् तमा॒ऽह॒रन्
तेना॑यजन्त॒ ततो॑ वै ते सु॒वर्गं लो॒कमा॑यन्. य ए॒वं वि॒द्वा॒ऽसः
ष॒ड्-रा॒त्रमा॑सते सु॒वर्गमे॒व लो॒कं य॑न्ति दे॒वस॒त्रं वै ष॒ड्-रा॒त्रः
प्र॒त्यक्ष॑ ह्ये॒तानि॑ पृ॒ष्ठानि॒ य ए॒वं वि॒द्वा॒ऽसः ष॒ड्-रा॒त्रमा॑सते
सा॒क्षादे॒व दे॒वता॑ अ॒भ्यारो॑हन्ति ष॒ड्-रा॒त्रो भ॑वति ष॒ड् वा ऋ॒तवः
ष॒ट् पृ॒ष्ठानि॑ – [ ] 1

TS 7.2.1.1 - Padam

सा॒द्ध्याः । वै । दे॒वाः । सु॒वर्ग॑का॒मा इति॑ सु॒वर्ग – का॒माः । ए॒तम् ।
ष॒ड्-रा॒त्रमि॑ति ष॒ट् – रा॒त्रम् । अ॒पश्य॑न् । तम् । ए॒ति । अ॒ह॒रन् ।

तेन॑ । अ॒य॒ज॒न्त॒ । ततः॑ । वै । ते । सु॒व॒र्ग॒मि॒ति॑ सुवः-गम् । लो॒क॒म् ।
 आ॒य॒न् । ये । ए॒व॒म् । वि॒द्वा॒ऽसः॑ । ष॒ड्रा॒त्र॒मि॒ति॑ षट् - रा॒त्र॒म् ।
 आ॒स॒ते । सु॒व॒र्ग॒मि॒ति॑ सुवः - गम् । ए॒व । लो॒क॒म् । य॒न्ति॒ ।
 दे॒व॒स॒त्र॒मि॒ति॑ दे॒व - स॒त्र॒म् । वै । ष॒ड्रा॒त्र॒ इति॑ षट् - रा॒त्रः ।
 प्र॒त्य॒क्ष॒मि॒ति॑ प्र॒ति - अ॒क्ष॒म् । हि । ए॒ता॒नि॑ । पृ॒ष्ठा॒नि॑ । ये । ए॒व॒म् ।
 वि॒द्वा॒ऽसः॑ । ष॒ड्रा॒त्र॒मि॒ति॑ षट् - रा॒त्र॒म् । आ॒स॒ते । सा॒क्षा॒दि॒ति॑
 स - अ॒क्षा॒त् । ए॒व । दे॒व॒ताः॑ । अ॒भ्या॒रो॒ह॒न्ती॒त्य॒भि॑ - आ॒रो॒ह॒न्ति॑ ।
 ष॒ड्रा॒त्र॒ इति॑ षट् - रा॒त्रः । भ॒व॒ति॒ । षट् । वै । ऋ॒त॒वः॑ । षट् ।
 पृ॒ष्ठा॒नि॑ । 1 (50)

TS 7.2.1.2

पृ॒ष्ठै॒रे॒व॒र्तू॒न-न्वा॒रो॒ह॒न्त्य॒तु॒भिः॑ सँव॒त्स॒रं॑ ते सँव॒त्स॒र ए॒व प्र॒ति ति॒ष्ठन्ति॑
 बृ॒हद्-र॒थ॒न्त॒रा॒भ्यां॑ य॒न्ती॒यं वा॒व र॒थं॒त॒र॒म॒सौ बृ॒हदा॒भ्यामे॒व य॒न्त्य॒थो
 अ॒नयो॒रे॒व प्र॒ति ति॒ष्ठन्त्ये॒ते वै य॒ज्ञस्या॒ज्ज॒सा॒य॒नी सु॒ती ता॒भ्यामे॒व
 सु॒व॒र्गं लो॒कं य॒न्ति॑ त्रि॒वृ॒द॒ग्नि॒ष्टो॒मो भ॒व॒ति॒ तेज॑ ए॒वा॒व रु॒न्ध॒ते
 प॒ञ्च॒द॒शो भ॒व॒तीन्द्रि॒यमे॒वा॒व रु॒न्ध॒ते स॒प्त॒द॒शो- [ ] 2

TS 7.2.1.2 - Padam

पृ॒ष्ठैः । ए॒व । ऋ॒तून् । अ॒न्वारो॑ह॒न्तीत्य॑नु – आ॒रोह॑न्ति ।
ऋ॒तुभि॑रित्यृ॒तु –भिः । सँ॒व॒थ्स॒रमि॑ति सं – व॒थ्स॒रम् । ते ।
सँ॒व॒थ्स॒र इति॑ सं – व॒थ्स॒रे । ए॒व । प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठन्ति॑ ।
बृ॒ह॒द्र॒थ॒न्तरा॑भ्यामि॒ति बृ॒हत् – र॒थ॒न्तरा॑भ्याम् । य॒न्ति । इ॒यम् । वा॒व ।
र॒थ॒न्तर॑मि॒ति र॒थं – त॒रम् । अ॒सौ । बृ॒हत् । आ॒भ्याम् । ए॒व । य॒न्ति ।
अ॒थो इति॑ । अ॒न॒योः॑ । ए॒व । प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठन्ति॑ । ए॒ते इति॑ । वै ।
य॒ज्ञस्य॑ । अ॒ञ्ज॒साय॑नी इत्य॒ञ्जसा॑ – अ॒यनी॑ । स्मृ॒ती इति॑ ।
ता॒भ्याम् । ए॒व । सु॒व॒र्गमि॑ति सु॒वः – ग॒म् । लो॒कम् । य॒न्ति ।
त्रि॒वृदि॑ति त्रि – वृ॒त् । अ॒ग्नि॒ष्टोम॑ इत्य॒ग्नि – स्तो॒मः । भ॒वति॑ ।
तेजः॑ । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्ध॒ते । प॒ञ्च॒द॒श इति॑ प॒ञ्च – द॒शः ।
भ॒वति॑ । इ॒न्द्रि॒यम् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्ध॒ते ।
स॒प्त॒द॒श इति॑ स॒प्त – द॒शः । 2 (50)

TS 7.2.1.3

भव-त्यन्नाद्यस्या-वरुद्ध्या अथो प्रैव तेन जायन्त एकविंशो
भवति प्रतिष्ठित्या अथो रुचमेवाऽऽत्मन् दधते त्रिणवो भवति विजित्यै
त्रयस्त्रिंशो भवति प्रतिष्ठित्यै सदोहविर्द्धानिन एतेन षड्-रात्रेण
यजेरन्नाश्वत्थी हविर्द्धानं चाऽऽग्नीद्धं च भवतस्तद्धि सुवर्ग्यं
चक्रीवती भवतः सुवर्गस्य लोकस्य समष्ट्या उलूखलबुद्धनो यूपो
भवति प्रतिष्ठित्यै प्राञ्चो यान्ति प्राडिव हि सुवर्गो – [ ] 3

TS 7.2.1.3 Padam

भवति । अन्नाद्यस्येत्यन्न – अद्यस्य । अवरुद्ध्या इत्यव – रुद्ध्यै ।
अथो इति । प्रैति । एव । तेन । जायन्ते । एकविंश
इत्येक – विंशः । भवति । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै ।
अथो इति । रुचम् । एव । आत्मन् । दधते । त्रिणव इति
त्रि – नवः । भवति । विजित्या इति वि – जित्यै । त्रयस्त्रिंश
इति त्रयः – त्रिंशः । भवति । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै ।
सदोहविर्द्धानिन इति सदः – हविर्द्धानिनः । एतेन ।

षड्रात्रेणेति षट् – रात्रेण । यजेरन् । आश्वत्थी इति ।
हविर्धानमिति हविः – धानम् । च । आग्नीध्रमित्याग्नि-इध्रम् ।
च । भवतः । तत् । हि । सुवर्ग्यमिति सुवः – ग्यम् । चक्रीवती
इति । भवतः । सुवर्गस्येति सुवः – गस्य । लोकस्य । समष्ट्या
इति सं-अष्ट्यै । उलूखलबुध्न इत्युलूखल – बुध्नः । यूपः ।
भवति । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । प्राञ्चः । यान्ति । प्राङ् ।
इव । हि । सुवर्ग इति सुवः – गः । 3 (50)

TS 7.2.1.4

लोकः सरस्वत्या यान्त्येष वै देवयानः पन्थास्त-मेवा-
न्वारोहन्त्याक्रोशन्तो यान्त्यवर्ति-मेवान्यस्मिन् प्रतिषज्य प्रतिष्ठां
गच्छन्ति यदा दश शतं कुर्वन्त्यथैक-मुत्थानं शतायुः पुरुषः
शतेन्द्रिय आयुष्येवेन्द्रिये प्रति तिष्ठन्ति यदा शतं सहस्रं
कुर्वन्त्यथैक-मुत्थानं सहस्रसंमितो वा असौ लोकोऽमुमेव
लोकमभि जयन्ति यदै ( ) – षां प्रमीयेत यदा वा जीयेरन्नथैक-
मुत्थानं तद्धि तीर्थं ॥ 4

TS 7.2.1.4 - Padam

लो॒कः । सर॑स्वत्या । या॒न्ति । ए॒षः । वै । दे॒व॒या॒न॒ इति॑ दे॒व॒-या॒नः ।
प॒न्थाः ॥ तम् । ए॒व । अ॒न्वा॒रो॒ह॒न्तीत्य॑नु - आ॒रो॒ह॒न्ति ।
आ॒क्रो॒श॒न्त॒ इत्या॑ - क्रो॒श॒न्तः । या॒न्ति । अ॒व॒र्ति॑म् । ए॒व ।
अ॒न्य॒स्मिन् । प्र॒तिष॑ज्येति॒ प्रति॑ - स॒ज्य । प्र॒तिष्ठा॑मिति॒ प्रति॑-स्था॒म् ।
ग॒च्छ॒न्ति । य॒दा । द॒श । श॒तम् । कु॒र्व॒न्ति । अथ॑ । ए॒कम् ॥
उ॒त्था॒न॒मि॒त्युत्-स्था॑नम् । श॒ता॒यु॒रिति॑ श॒त - आ॒युः । पु॒रुषः ।
श॒तेन्द्रि॑य॒ इति॑ श॒त-इन्द्रि॑यः । आ॒यु॒षि । ए॒व । इन्द्रि॑ये । प्र॒तीति॑ ।
तिष्ठ॑न्ति । य॒दा । श॒तम् । स॒हस्र॑म् । कु॒र्व॒न्ति । अथ॑ । ए॒कम् ॥
उ॒त्था॒न॒मि॒त्युत्-स्था॑नम् । स॒हस्र॑संमि॒त॒ इति॑ स॒हस्र॑-स॒म्मितः॑ ।
वै । अ॒सौ । लो॒कः । अ॒मुम् । ए॒व । लो॒कम् । अ॒भीति॑ । ज॒य॒न्ति ।
य॒दा ( ) । ए॒षाम् । प्र॒मी॒येतेति॑ प्र - मी॒र्ये॑त । य॒दा । वा । जी॒र्ये॑रन् ।
अथ॑ । ए॒कम् । उ॒त्था॒न॒मि॒त्युत्-स्था॑नम् । तत् । हि । ती॒र्थम् ॥ 4

(61)

(पृ॒ष्ठानि॑-स॒प्तद॒शः-सु॒व॒र्गो-ज॑यन्ति॒ यदै॑ - का॒द॒श॒ च) (A1)

TS 7.2.2.1

कु॒सु॒रु॒बि॒न्द॒ औ॒द्दाल॑कि॒र॒काम॑य॒त प॒शु॒मान्त् स्या॒मि॒ति स ए॒तम्
स॒प्त॒रा॒त्रमा॑ह॒रत् ते॒ना॒य॒ज॒त ते॒न वै स या॑व॒न्तो ग्रा॒म्याः
प॒श॒व॒स्तान॑वा-रु॒न्ध य ए॒वं वि॒द्वान्त् स॒प्त॒रा॒त्रेण॑ य॒ज॒ते या॑व॒न्त
ए॒व ग्रा॒म्याः प॒श॒व॒स्ताने॑वा॒व रु॒न्धे स॒प्त॒रा॒त्रो भ॑व॒ति स॒प्त ग्रा॒म्याः
प॒श॒वः स॒प्ताऽऽ*र॑ण्याः स॒प्त छ॒न्दा-स्यु॒भय॑स्या-व॒रु॒द्ध्यै
त्रि॒वृ॒द॒ग्नि॒ष्टो॒मो भ॑व॒ति ते॒ज - [ ] 5

TS 7.2.2.1 - Padam

कु॒सु॒रु॒बि॒न्दः । औ॒द्दाल॑कि॒र॒त्यौत् - दाल॑किः । अ॒काम॑य॒त ।
प॒शु॒मा॒नि॒ति प॒शु - मान् । स्या॒म् । इति॑ । सः । ए॒तम् ।
स॒प्त॒रा॒त्रमि॑ति स॒प्त-रा॒त्रम् । एति॑ । अ॒ह॒रत् । ते॒न । अ॒य॒ज॒त । ते॒न ।
वै । सः । या॑व॒न्तः । ग्रा॒म्याः । प॒श॒वः । तान् । अ॒वेति॑ । अ॒रु॒न्ध ।
यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । स॒प्त॒रा॒त्रेणे॑ति स॒प्त - रा॒त्रेण॑ । य॒ज॒ते ।
या॑व॒न्तः । ए॒व । ग्रा॒म्याः । प॒श॒वः । तान् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे ।
स॒प्त॒रा॒त्र इति॑ स॒प्त-रा॒त्रः । भ॑व॒ति । स॒प्त । ग्रा॒म्याः । प॒श॒वः ।

स॒प्त । आ॒र॒ण॒याः । स॒प्त । छ॒न्दा॒ꣳसि॑ । उ॒भय॑स्य । अ॒वरु॑द्ध्य॒
इ॒त्यव॑-रु॒द्ध्यै॑ । त्रि॒वृ॒दि॒ति॑ त्रि – वृ॒त् । अ॒ग्नि॒ष्टो॒म॒ इ॒त्यग्नि॑-स्तो॒मः ।
भ॒व॒ति॑ । ते॒जः॑ । 5 (50)

TS 7.2.2.2

ए॒वाव॑ रु॒न्धे प॒ञ्च॒द॒शो॑ भ॒व॒तीन्द्रि॑यमे॒वाव॑ रु॒न्धे स॒प्त॒द॒शो॑
भ॒व॒त्यन्ना॑द्यस्या वरु॒द्ध्य॒ अथो॑ प्रै॒व ते॒न जा॑यत ए॒कवि॑ꣳशो भ॒व॒ति
प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या अथो॑ रु॒चमे॒वाऽऽ*त्म॑न् ध॒त्ते त्रि॒ण॒वो भ॒व॒ति वि॒जि॒त्यै
प॒ञ्चवि॑ꣳशो-ऽग्नि॒ष्टो॒मो भ॒व॒ति प्र॒जाप॑ते॒राप्त्यै॑ म॒हाव्र॑तवा-न॒न्नाद्य॑स्या
वरु॒द्ध्यै वि॒श्वजि॑त् सर्व॒पृ॒ष्ठो ऽति॑रा॒त्रो भ॒व॒ति सर्व॑स्याभि॒जि॒त्यै यत्
प्र॒त्यक्षं॑ पूर्वे॒ष्वह॑स्सु पृ॒ष्ठान्यु॑पे॒युः प्र॒त्यक्षं॑ -[ ] 6

TS 7.2.2.2 - Padam

ए॒व । अ॒वे॒ति॑ । रु॒न्धे । प॒ञ्च॒द॒श इति॑ प॒ञ्च – द॒शः॑ । भ॒व॒ति॑ ।
इन्द्रि॑यम् । ए॒व । अ॒वे॒ति॑ । रु॒न्धे । स॒प्त॒द॒श इति॑ स॒प्त – द॒शः॑ ।
भ॒व॒ति॑ । अ॒न्नाद्य॑स्येत्य॒न्न – अ॒द्यस्य॑ । अ॒वरु॑द्ध्य॒ इ॒त्यव॑-रु॒द्ध्यै॑ ।

अथो॑ इति॑ । प्रेति॑ । ए॒व । तेन॑ । जा॒यते॑ । ए॒क॒वि॒ंश॑
इत्ये॑क – वि॒ंशः॑ । भ॒वति॑ । प्र॒ति॒ष्ठित्या॑ इति॑ प्र॒ति – स्थि॒त्यै॑ ।
अथो॑ इति॑ । रुच॑म् । ए॒व । आ॒त्मन् । ध॒त्ते । त्रि॒णव॑ इति॑ त्रि॒-न॒वः ।
भ॒वति॑ । वि॒जित्या॑ इति॑ वि – जि॒त्यै॑ । पञ्च॑वि॒ंश इति॑
पञ्च॑ – वि॒ंशः॑ । अ॒ग्नि॒ष्टोम॑ इत्य॒ग्नि – स्तो॒मः । भ॒वति॑ ।
प्र॒जाप॑तेरिति॑ प्र॒जा-प॑तेः । आप्त्यै॑ । म॒हा॒व्रत॑वानिति॑ म॒हा॒व्रत॑-वा॒न् ।
अ॒न्ना॒द्यस्ये॑त्यन्न॑-अ॒द्यस्य॑ । अ॒वरु॑द्ध्य॒ इत्य॑व – रु॒द्ध्यै॑ ।
वि॒श्वजि॑दिति॑ वि॒श्व – जि॒त् । स॒र्व॒पृष्ठ॑ इति॑ स॒र्व – पृ॒ष्ठः ।
अ॒ति॒रात्र॑ इत्य॒ति – रा॒त्रः । भ॒वति॑ । स॒र्वस्य॑ ।
अ॒भिजि॑त्या इत्य॒भि – जि॒त्यै॑ । यत् । प्र॒त्यक्ष॑मिति॑ प्र॒ति – अक्ष॑म् ।
पूर्वे॑षु । अ॒हस्वि॑त्यहः – सु॒ । पृ॒ष्ठानि॑ । उ॒पेयु॑रित्यु॒प – इ॒युः ।
प्र॒त्यक्ष॑मिति॑ प्र॒ति – अक्ष॑म् । 6 (50)

TS 7.2.2.3

वि॒श्वजि॑ति॒ यथा॑ दु॒ग्धा-मु॒पसी॑दत्ये॒वमु॒त्तम॑-म॒हः स्या॒न्नैक॑रा॒त्रश्च॒न
स्याद् बृ॒हद्-रथ॑न्तरे पूर्वे॒ष्वह॑स्सू॒प य॒न्ती॒यं वा॒व रथ॑न्तर॒मसौ॑

बृ॒हदा॒भ्यामे॒व न॒ यन्त्य॑थो॒ अन॑यो॒रेव॑ प्र॒ति ति॑ष्ठन्ति॒ यत् प्र॒त्यक्षं॑
वि॒श्वजि॑ति॒ पृ॒ष्ठान्यु॑प॒यन्ति॒ यथा॑ प्र॒त्तां दु॒हे ता॒दृगे॒व तत् ॥ 7

TS 7.2.2.3 - Padam

वि॒श्वजि॑तीति॒ विश्व॑ – जि॒ति । यथा॑ । दु॒ग्धाम् ।
उ॒पसी॑दतीत्यु॒प – सी॑दति । ए॒वम् । उ॒त्तम॑मित्युत् – त॒मम् । अ॒हः ।
स्यात् । न । ए॒क॒रात्र॑ इत्ये॒क – रा॒त्रः । च॒न । स्यात् ।
बृ॒हद्र॑थन्त॒रे इति॑ बृ॒हत्-र॑थन्त॒रे । पूर्वे॑षु । अ॒हस्वि॑त्यहः – सु ।
उ॒पेति॑ । य॒न्ति । इ॒यम् । वा॒व । र॑थन्त॒रमि॑ति रथं – त॒रम् । अ॒सौ ।
बृ॒हत् । आ॒भ्याम् । ए॒व । न । य॒न्ति । अ॒थो इति॑ । अ॒नयोः॑ । ए॒व ।
प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठन्ति॒ । यत् । प्र॒त्यक्ष॑मि॒ति प्र॒ति – अ॒क्षम् । वि॒श्वजि॑तीति॒
वि॒श्व – जि॒ति । पृ॒ष्ठानि॑ । उ॒पय॑न्तीत्यु॒प – य॒न्ति । यथा॑ । प्र॒त्ताम् ।
दु॒हे । ता॒दृक् । ए॒व । तत् ॥ 7 (42)

(तेज॑ – उ॒पेयुः॑ प्र॒त्यक्षं॑ – द्वि॑च॒त्वारि॑ञ्च) (A2)

TS 7.2.3.1

बृ॒ह॒स्प॒ति॒र॒का॒म॒य॒त॒ ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सी॒ स्या॒मि॒ति॒ स॒ ए॒त॒-म॒ष्ट॒रा॒त्र॒-म॒प॒श्य॒त्
त॒मा॒ऽह॒र॒त् ते॒ना॒य॒ज॒त॒ त॒तो॒ वै स॒ ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒स्य॒भ॒व॒द्य॒ एवं॒ वि॒द्वान॑ष्ट॒रा॒त्रेण॒
य॒ज॒ते ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒स्ये॒व भ॒व॒त्य॒ष्ट॒रा॒त्रो भ॒व॒त्य॒ष्टा॒क्ष॒रा गाय॑त्री गाय॑त्री
ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सं गाय॑त्रि॒यै॒व ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒स॒म॒व रु॒न्धे॒ऽष्ट॒रा॒त्रो भ॒व॒ति॒ च॒त॒स्रो
वै दि॒शश्च॑त॒स्रो ऽवा॒न्त॒र॒दि॒शा दि॒ग्भ्य॒ ए॒व ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒स॒म॒व रु॒न्धे॒- [ ] 8

TS 7.2.3.1 - Padam

बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ । अ॒का॒म॒य॒त॒ । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सी॒ति॑ ब्र॒ह्म॒ - व॒र्च॒सी॒ । स्या॒म् ।
इति॑ । सः॑ । ए॒त॒म् । अ॒ष्ट॒रा॒त्र॒मि॒त्य॒ष्ट॒-रा॒त्र॒म् । अ॒प॒श्य॒त् । त॒म् । ए॒ति॑ ।
अ॒ह॒र॒त् । ते॒न॑ । अ॒य॒ज॒त॒ । त॒तः॑ । वै । सः॑ ।
ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सी॒ति॑ ब्र॒ह्म॒-व॒र्च॒सी॒ । अ॒भ॒व॒त् । यः॑ । ए॒व॒म् । वि॒द्वान्॑ ।
अ॒ष्ट॒रा॒त्रे॒णे॒त्य॒ष्ट॒ - रा॒त्रे॒ण॑ । य॒ज॒ते॑ । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सी॒ति॑ ब्र॒ह्म॒ - व॒र्च॒सी॒ ।
ए॒व । भ॒व॒ति॑ । अ॒ष्ट॒रा॒त्र॒ इ॒त्य॒ष्ट॒ - रा॒त्रः॑ । भ॒व॒ति॑ ।
अ॒ष्टा॒क्ष॒रे॒त्य॒ष्टा॒ - अ॒क्ष॒रा॑ । गाय॑त्री । गाय॑त्री ।
ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒स॒मि॒ति॑ ब्र॒ह्म॒ - व॒र्च॒स॒म् । गाय॑त्रि॒या । ए॒व ।

ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । अवेति । रुन्धे ।

अष्टरात्र इत्यष्ट-रात्रः । भवति । चतस्रः । वै । दिशः । चतस्रः ।

अवान्तरदिशा इत्यवान्तर-दिशाः । दिग्भ्य इति दिक् – भ्यः । एव ।

ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । अवेति । रुन्धे । 8 (50)

TS 7.2.3.2

त्रिवृदग्निष्टोमो भवति तेज एवाव रुन्धे पञ्चदशो भवतीन्द्रियमेवाव
रुन्धे सप्तदशो भवत्यन्नाद्यस्या-वरुद्ध्या अथो प्रैव तेन जायत
एकविंशो भवति प्रतिष्ठित्या अथो रुचमेवाऽऽत्मन् धत्ते त्रिणवो
भवति विजित्यै त्रयस्त्रिंशो भवति प्रतिष्ठित्यै पञ्चविंशोऽग्निष्टोमो
भवति प्रजापतेराप्त्यै महाव्रतवानन्नाद्यस्या वरुद्ध्यै विश्वजिथ्
सर्वपृष्ठोऽतिरात्रो भवति सर्वस्याभिजित्यै ( ) ॥ 9

TS 7.2.3.2 - Padam

त्रिवृदिति त्रि – वृत् । अग्निष्टोम इत्यग्नि-स्तोमः । भवति । तेजः ।

एव । अवेति । रुन्धे । पञ्चदश इति पञ्च – दशः । भवति ।

इन्द्रियम् । एव । अवेति । रुन्धे । सप्तदश इति सप्त – दशः ।

भवति । अन्नाद्यस्येत्यन्न – अद्यस्य । अवरुद्ध्या इत्यव – रुद्ध्यै ।

अथो इति । प्रेति । एव । तेन । जायते । एकविंश

इत्येक – विंशः । भवति । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै ।

अथो इति । रुचम् । एव । आत्मन् । धत्ते । त्रिणव इति त्रि-नवः ।

भवति । विजित्या इति वि – जित्यै ।

त्रयस्त्रिंश इति त्रयः – त्रिंशः ।

भवति । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । पञ्चविंश इति

पञ्च – विंशः । अग्निष्टोम इत्यग्नि – स्तोमः । भवति ।

प्रजापतेरिति प्रजा-पतेः । आप्त्यै । महाव्रतवानिति महाव्रत-वान् ।

अन्नाद्यस्येत्यन्न – अद्यस्य । अवरुद्ध्या इत्यव – रुद्ध्यै ।

विश्वजिदिति विश्व – जित् । सर्वपृष्ठ इति सर्व – पृष्ठः ।

अतिरात्र इत्यति – रात्रः । भवति । सर्वस्य ।

अभिजित्या इत्यभि – जित्यै ( ) ॥ 9 (50)

(दिग्भ्य एव ब्रह्मवर्चसमव रुन्धे – ऽभिजित्यै) (A3)

TS 7.2.4.1

प्र॒जाप॑तिः प्र॒जा अ॑सृज॒त ताः सृ॒ष्टाः क्षु॒धं न्या॑यन्त्स ए॒तं न॑वरा॒त्रम॑पश्यत्
तमा॑ऽह॒रत् तेना॑यज॒त ततो॑ वै प्र॒जाभ्यो॑ऽकल्प॒त यर्.हि॑ प्र॒जाः क्षु॒धं
निग॑च्छे॒युस्तर॑.हि न॒वरा॒त्रेण॑ यजे॒तेमे॑ हि वा ए॒तासां॑ लो॒का अ॑क्लृप्ता
अथै॒ताः क्षु॒धं नि ग॑च्छन्ती॒माने॒वाऽऽभ्यो॑ लो॒कान् क॑ल्पयति॒ तान्
कल्प॑मानान् प्र॒जाभ्यो॑ऽनु कल्प॒ते कल्प॑न्ते – [ ] 10

TS 7.2.4.1 - Padam

प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । प्र॒जा इति॑ प्र-जाः । अ॒सृज॒त । ताः ।
सृ॒ष्टाः । क्षु॒धम् । नीति॑ । आ॒यन् । सः । ए॒तम् । न॒वरा॒त्रमिति॑
नव – रा॒त्रम् । अ॒पश्य॑त् । तम् । एति॑ । अ॒ह॒रत् । तेन॑ । अ॒यज॒त ।
ततः॑ । वै । प्र॒जाभ्य॑ इति॑ प्र – जाभ्यः । अ॒कल्प॑त । यर्.हि॑ । प्र॒जा
इति॑ प्र – जाः । क्षु॒धम् । निग॑च्छे॒युरिति॑ नि – गच्छे॒युः । तर॑.हि ।
न॒वरा॒त्रेणेति॑ नव – रा॒त्रेण॑ । यजे॒त । इमे॑ । हि । वै । ए॒तासां॑ ।
लो॒काः । अ॑क्लृप्ताः । अथ॑ । ए॒ताः । क्षु॒धम् । नीति॑ । ग॒च्छन्ति॑ ।

इ॒मान् । ए॒व । आ॒भ्यः । लो॒कान् । क॒ल्प॒य॒ति । तान् । क॒ल्प॒मा॒नान् ।
प्र॒जा॒भ्य इति॑ प्र – जा॒भ्यः । अ॒न्वि॒ति । क॒ल्प॒ते । क॒ल्प॒न्ते । 10 (50)

TS 7.2.4.2

ऽस्मा॑ इ॒मे लो॒का ऊ॒र्जं प्र॒जासु॑ दधाति त्रि॒रात्रे॑णै॒वेमं॑ लो॒कं क॒ल्प॒य॒ति
त्रि॒रात्रे॑णा॒न्तरि॑क्षं त्रि॒रात्रे॑णामुं लो॒कं यथा॑ गु॒णे गु॒णम॒न्वस्य॑त्ये॒वमे॒व
तल्लो॒के लो॒कम॒न्वस्य॑ति धृ॒त्या अ॒शि॒थिलं॑ भा॒वाय॒ ज्योति॑र्गौ॒रायु॑रिति
ज्ञा॒ताः स्तो॒मा भव॑न्ती॒यं वा॒व ज्योति॑र॒न्तरि॑क्षं गौ॒रसा॑वायु॒रेष्वे॒व लो॒केषु॒
प्रति॑ तिष्ठन्ति ज्ञा॒त्रं प्र॒जानां॑ – [ ] 11

TS 7.2.4.2 - Padam

अ॒स्मै । इ॒मे । लो॒काः । ऊ॒र्जम् । प्र॒जास्वि॑ति प्र – जा॒सु । द॒धा॒ति ।
त्रि॒रात्रे॑णेति॑ त्रि – रा॒त्रेण॑ । ए॒व । इ॒मम् । लो॒कम् । क॒ल्प॒य॒ति ।
त्रि॒रात्रे॑णेति॑ त्रि – रा॒त्रेण॑ । अ॒न्तरि॑क्षम् । त्रि॒रात्रे॑णेति॑ त्रि – रा॒त्रेण॑ ।
अ॒मुम् । लो॒कम् । यथा॑ । गु॒णे । गु॒णम् । अ॒न्वस्य॑तीत्यनु॒-अस्य॑ति ।
ए॒वम् । ए॒व । तत् । लो॒के । लो॒कम् । अ॒न्वि॒ति । अ॒स्य॑ति । धृ॒त्यै ।
अ॒शि॒थिलं॑ भा॒वाये॑त्य॒शि॒थिलं॑ – भा॒वाय॒ । ज्योतिः॑ । गौः । आ॒युः ।

इति॑ । ज्ञा॒ताः । स्तो॒माः॑ । भव॒न्ति॑ । इ॒यम् । वाव॑ । ज्योतिः॑ ।
अ॒न्तरि॑क्षम् । गौः । अ॒सौ । आ॒युः । ए॒षु । ए॒व । लो॒केषु॑ । प्र॒तीति॑ ।
तिष्ठ॑न्ति । ज्ञा॒त्रम्॑ । प्र॒जा॒नामि॑ति प्र – जा॒नाम्॑ । 11 (50)

TS 7.2.4.3

गच्छ॑ति नव॒रात्रो॑ भव॒त्यभि॑पूर्व॒मेवाऽस्मि॑न् तेजो॑ दधा॒ति यो ज्यो॑गामयावी
स्या॒थ् स नव॒रात्रेण॑ यजे॒त प्रा॒णा हि वा ए॒तस्या॑ धृ॒ता अथै॒तस्य॑
ज्यो॑गामयति प्रा॒णाने॒वास्मि॑न् दा॒धारो॒त यदी॒तासु॑र्भवति जीव॒त्येव॑ ॥ 12

TS 7.2.4.3 - Padam

गच्छ॑ति । नव॒रात्र इति॑ नव – रा॒त्रः । भव॒ति ।
अ॒भि॒पूर्व॒मित्य॑भि-पूर्वम् । ए॒व । अ॒स्मिन् । तेजः॑ । दधा॒ति । यः ।
ज्यो॑गामयावीति ज्योक् – आ॒मया॑वी । स्या॒त् । सः ।
नव॒रात्रेणे॑ति नव – रा॒त्रेण॑ । यजे॒त । प्रा॒णा इति॑ प्र-अ॒नाः । हि । वै ।
ए॒तस्य॑ । अधृ॒ताः । अथ॑ । ए॒तस्य॑ । ज्योक् । आ॒मय॑ति ।
प्रा॒णानि॑ति प्र – अ॒नान् । ए॒व । अ॒स्मिन् । दा॒धार । उ॒त । यदि॑ ।

इ॒ता॒सु॒रि॒ती॒त – अ॒सुः । भ॒व॒ति । जी॒व॒ति । ए॒व ॥ 12 (33)

(क॒ल्प॒न्ते-प्र॒ज॒नां – त्र॒य॒स्त्रि॒ंश॒च्च) (A4)

TS 7.2.5.1

प्र॒जा॒प॒ति॒र॒काम॑य॒त प्र॒ जा॒ये॒ये॒ति स ए॒तं द॒श॒हो॒ता॒र॒म॒प॒श्य॒त् तम॑जु॒हो॒त्
तेन॑ द॒श॒रा॒त्र॒म॒सृ॒ज॒त तेन॑ द॒श॒रा॒त्रे॒ण प्रा॒ जा॒य॒त द॒श॒रा॒त्रा॒य दी॒क्षि॒ष्य॒मा॒णो
द॒श॒हो॒ता॒रं जु॒हु॒या॒द्-द॒श॒हो॒त्रै॒व द॒श॒रा॒त्रं सृ॒ज॒ते तेन॑ द॒श॒रा॒त्रे॒ण प्र
जा॒य॒ते वै॒रा॒जो वा ए॒ष य॒ज्ञो यद्द॒श॒रा॒त्रो य ए॒वं वि॒द्वान्-द॒श॒रा॒त्रे॒ण य॒ज॒ते
वि॒रा॒ज॒मे॒व ग॒च्छ॒ति प्रा॒जा॒प॒त्यो वा ए॒ष य॒ज्ञो यद्-द॒श॒रा॒त्रो-[ ] 13

TS 7.2.5.1 - Padam

प्र॒जा॒प॒ति॒रि॒ति प्र॒जा – प॒तिः । अ॒काम॑य॒त । प्रे॒ति । जा॒ये॒य । इ॒ति ।
सः । ए॒तम् । द॒श॒हो॒ता॒र॒मि॒ति द॒श – हो॒ता॒रम् । अ॒प॒श्य॒त् । तम् ।
अ॒जु॒हो॒त् । तेन॑ । द॒श॒रा॒त्र॒मि॒ति द॒श – रा॒त्रम् । अ॒सृ॒ज॒त । तेन॑ ।
द॒श॒रा॒त्रे॒णे॒ति द॒श – रा॒त्रे॒ण । प्रे॒ति । अ॒जा॒य॒त । द॒श॒रा॒त्रा॒ये॒ति
द॒श – रा॒त्रा॒य । दी॒क्षि॒ष्य॒मा॒णः । द॒श॒हो॒ता॒र॒मि॒ति द॒श – हो॒ता॒रम् ।
जु॒हु॒या॒त् । द॒श॒हो॒त्रे॒ति द॒श-हो॒त्रा । ए॒व । द॒श॒रा॒त्र॒मि॒ति द॒श-रा॒त्रम् ।

सृ॒ज॒ते । ते॒न । द॒श॒रा॒त्रे॒णेति॑ द॒श – रा॒त्रे॒ण । प्रेति॑ । जा॒य॒ते । वैरा॒जः ।
वै । ए॒षः । य॒ज्ञः । यत् । द॒श॒रा॒त्र इति॑ द॒श – रा॒त्रः । यः । ए॒वम् ।
वि॒द्वान् । द॒श॒रा॒त्रे॒णेति॑ द॒श – रा॒त्रे॒ण । य॒ज॒ते । वि॒रा॒ज॒मिति॑
वि – रा॒जम् । ए॒व । ग॒च्छ॒ति । प्रा॒जा॒प॒त्य इति॑ प्रा॒जा – प॒त्यः । वै ।
ए॒षः । य॒ज्ञः । यत् । द॒श॒रा॒त्र इति॑ द॒श – रा॒त्रः । 13 (50)

TS 7.2.5.2

य ए॒वं वि॒द्वान्-द॒श॒रा॒त्रे॒ण य॒ज॒ते प्रै॒व जा॒य॒त इन्द्रो॑ वै स॒दृङ्
दे॒व॒ता॒भि॒रासी॑त् स न व्या॒वृ॒त॒मग॑च्छत् स प्र॒जा॒प॒तिमु॑पा॒धाव॑त् तस्मा॑
ए॒तं द॒श॒रा॒त्रं प्रा॑यच्छत् तमाऽह॑रत् तेना॒य॒ज॒त ततो॑ वै सोऽन्या॑भि-
र्दे॒व॒ता॒भि-व्या॑वृ॒त॒मग॑च्छद्य ए॒वं वि॒द्वान् द॒श॒रा॒त्रे॒ण य॒ज॒ते व्या॑वृ॒त॒मे॒व
पा॒प्म॒ना भ्रातृ॑व्येण गच्छति त्रि॒क॒कु॒द्वा – [ ] 14

TS 7.2.5.2 - Padam

यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । द॒श॒रा॒त्रे॒णेति॑ द॒श – रा॒त्रे॒ण । य॒ज॒ते । प्रेति॑ ।
ए॒व । जा॒य॒ते । इन्द्रः॑ । वै । स॒दृङ्ङिति॑ स – दृङ् । दे॒व॒ता॒भिः ।
आसी॑त् । सः । न । व्या॒वृ॒त॒मिति॑ वि – आ॒वृ॒त॒म् । अ॒ग॒च्छ॒त् । सः ।

प्र॒जाप॑तिमि॒ति प्र॒जा – प॒तिम् । उपे॑ति । अ॒धाव॑त् । तस्मै॑ ॥ ए॒तम् ।
द॒शरा॑त्रमि॒ति द॒श – रा॑त्रम् । प्रे॑ति । अ॒यच्छ॑त् । तम् । ए॒ति । अ॒हर॑त् ।
तेन॑ । अ॒यज॑त् । ततः॑ । वै । सः । अ॒न्याभिः॑ । दे॒वता॑भिः ।
व्या॒वृ॒तमि॒ति वि – आ॒वृ॒तम् ॥ अ॒गच्छ॑त् । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् ।
द॒शरा॑त्रेणे॒ति द॒श – रा॑त्रेण । यज॑ते । व्या॒वृ॒तमि॒ति वि – आ॒वृ॒तम् ॥
ए॒व । पा॒प्मना॑ ॥ भ्रातृ॑व्येण । ग॒च्छ॒ति । त्रि॒क॒कु॒दि॒ति त्रि – क॒कु॒त् ।
वै । 14 (50)

TS 7.2.5.3

ए॒ष य॒ज्ञो यद् – द॒शरा॑त्रः क॒कु॒त् पञ्च॑द॒शः क॒कु॒दे॒कवि॑ञ्शः क॒कु॒त्
त्रय॑स्त्रि॒ञ्शो य॒ एवं वि॒द्वान् द॒शरा॑त्रेण यज॑ते त्रि॒क॒कु॒दे॒व स॒माना॑नां
भव॑ति यज॑मानः पञ्च॑द॒शो यज॑मान ए॒कवि॑ञ्शो यज॑मानस्त्रय॑स्त्रि॒ञ्शः
पुर॑ इ॒तरा॑ अ॒भिच॑र्यमाणो द॒शरा॑त्रेण यजे॑त दे॒वपु॑रा ए॒व पर्यू॑हते तस्य
न कु॑तश्च॒नोपा॑व्या॒धो भव॑ति नैन॑म॒भिच॑रन्थ् स्तृ॑णुते दे॒वासु॑राः सँय॑त्ता
आ॒सन् ते दे॒वा ए॒ता – [ ] 15

TS 7.2.5.3 - Padam

ए॒षः । य॒ज्ञः । यत् । द॒श॒रा॒त्र इति॑ द॒श – रा॒त्रः । क॒कु॒त् । प॒ञ्च॒द॒श
इति॑ प॒ञ्च – द॒शः । क॒कु॒त् । ए॒क॒वि॒ं॒श इत्ये॑क – वि॒ं॒शः ।
क॒कु॒त् । त्र॒य॒स्त्रि॒ं॒श इति॑ त्र॒यः – त्रि॒ं॒शः । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् ।
द॒श॒रा॒त्रेणेति॑ द॒श – रा॒त्रेण॑ । य॒ज॒ते । त्रि॒क॒कु॒दि॒ति त्रि॑ – क॒कु॒त् ।
ए॒व । स॒मा॒ना॒नाम् । भ॒व॒ति । य॒ज॒मा॒नः । प॒ञ्च॒द॒श इति॑ प॒ञ्च–द॒शः ।
य॒ज॒मा॒नः । ए॒क॒वि॒ं॒श इत्ये॑क – वि॒ं॒शः । य॒ज॒मा॒नः ।
त्र॒य॒स्त्रि॒ं॒श इति॑ त्र॒यः – त्रि॒ं॒शः । पु॒रः । इ॒तराः॑ । अ॒भि॒च॒र्य॒मा॒ण
इत्य॑भि – च॒र्य॒मा॒णः । द॒श॒रा॒त्रेणेति॑ द॒श – रा॒त्रेण॑ । य॒ज॒ेत ।
दे॒व॒पु॒रा इति॑ दे॒व–पु॒राः । ए॒व । प॒री॒ति । ऊ॒ह॒ते । तस्य॑ । न । कु॒तः ।
च॒न । उ॒पा॒व्या॒ध इत्यु॑प – आ॒व्या॒धः । भ॒व॒ति । न । ए॒नम् ।
अ॒भि॒च॒र॒न्नि॒त्य॒भि – च॒र॒न् । स्तृ॒णु॒ते । दे॒वा॒सु॒रा इति॑ दे॒व–अ॒सु॒राः ।
सँय॑त्ता इति॑ सं – य॒त्ताः । आ॒स॒न् । ते । दे॒वाः । ए॒ताः । 15 (50)

TS 7.2.5.4

दे॒व॒पु॒रा॒ अ॒प॒श्यन्॒ यद्-द॒श॒रा॒त्र॒स्ताः॑ प॒र्यौ॑हन्त॒ तेषां॑ न कु॒तश्च॑नोपा॒व्याधो॑
ऽभ॒वत् ततो॑ दे॒वा अ॒भवन्॑ प॒राऽसु॒रा यो भ्रा॑तृ॒व्यवा॒न्थ स्या॑त् स
द॒श॒रा॒त्रेण॑ यजेत दे॒व॒पु॒रा ए॒व प॒र्यू॑हते॒ तस्य॑ न कु॒तश्च॑नोपा॒व्याधो॑
भ॒वति॑ भ॒वत्या॒त्मना॑ प॒राऽस्य॑ भ्रा॑तृ॒व्यो भ॒वति॑ स्तोमः॒

स्तोम॒स्योप॑स्तिर्भ॒वति॑ भ्रा॑तृ॒व्यमे॒वोप॑स्तिं कुरुते जा॒मि वा - [ ] 16

TS 7.2.5.4 - Padam

दे॒व॒पु॒रा इति॑ दे॒व-पु॒राः । अ॒प॒श्यन् । यत् । द॒श॒रा॒त्र इति॑ द॒श-रा॒त्रः ।
ताः । प॒रीति॑ । औ॒हन्त॑ । तेषा॑म् । न । कु॒तः । च॒न । उ॒पा॒व्याध॑
इत्यु॑प - आ॒व्याधः॑ । अ॒भवत् । ततः॑ । दे॒वाः । अ॒भवन् । प॒रेति॑ ।
अ॒सु॒राः । यः । भ्रा॑तृ॒व्यवा॒निति॑ भ्रा॑तृ॒व्य - वा॒न् । स्या॑त् । सः ।
द॒श॒रा॒त्रेणेति॑ द॒श - रा॒त्रेण॑ । य॒जेत॑ । दे॒व॒पु॒रा इति॑ दे॒व - पु॒राः ।
ए॒व । प॒रीति॑ । ऊ॒हते॑ । तस्य॑ । न । कु॒तः । च॒न । उ॒पा॒व्याध॑
इत्यु॑प- आ॒व्याधः॑ । भ॒वति॑ । भ॒वति॑ । आ॒त्मना॑ । प॒रेति॑ । अ॒स्य ।

भ्रातृ॑व्यः । भ॒वति॑ । स्तोमः॑ । स्तोम॑स्य । उप॑स्तिः । भ॒वति॑ ।

भ्रातृ॑व्यम् । ए॒व । उप॑स्तिम् । कु॒रुते॑ । जा॒मि । वै । 16 (50)

TS 7.2.5.5

ए॒तत् कु॑र्वन्ति॒ यज्ज्या॑या॒ऽस॒ स्तोम॑मु॒पेत्य॑ क॒नीया॑ऽसमु॒पय॑न्ति॒
यद॑ग्नि॒ष्टोम॑सामान्यवस्ताच्च॑ परस्ताच्च॑ भवन्त्य॑जामित्वाय॑
त्रि॒वृद॑ग्नि॒ष्टोमो॑ ऽग्नि॒ष्टुदा॑ग्नेयीषु॑ भवति॒ तेज॑ ए॒वाव॑ रुन्धे॒ पञ्च॑दश॒
उक्थ्य॑ ऐ॒न्द्री॒ष्विन्द्रि॑यमे॒वाव॑ रुन्धे॒ त्रि॒वृद॑ग्नि॒ष्टोमो॑ वै॒श्वदे॑वीषु॒ पुष्टि॑मे॒वाव॑
रुन्धे॒ सप्त॑दशो॒ऽग्नि॒ष्टोमः॑ प्रा॒जाप॑त्यासु॒ तीव्र॑सोमो॒ ऽन्ना॑द्यस्या॒वरु॑द्ध्य॒
अथो॑ प्रै॒व तेन॑ जायत – [ ] 17

TS 7.2.5.5 - Padam

ए॒तत् । कु॑र्वन्ति॒ । यत् । ज्या॑या॒ऽसम् । स्तोम॑म् । उ॒पेत्येत्यु॑प-इत्य॑ ।
क॒नीया॑ऽसम् । उ॒पय॑न्तीत्यु॒प – यन्ति॑ । यत् ।
अ॒ग्नि॒ष्टोम॑सामानीत्यग्नि॒ष्टोम॑-सामानि॑ । अ॒वस्ता॑त् । च॒ । प॒रस्ता॑त् ।
च॒ । भ॒वन्ति॑ । अ॒जामि॑त्वायेत्य॒जामि॑ – त्वा॒य । त्रि॒वृदि॑ति॒ त्रि – वृत् ।
अ॒ग्नि॒ष्टोम॑ इत्यग्नि॒ – स्तोमः॑ । अ॒ग्नि॒ष्टुदि॑त्यग्नि-स्तुत् । आ॒ग्नेयी॑षु ।

भवति । तेजः । एव । अवेति । रुन्धे । पञ्चदश इति पञ्च-दशः ।
उक्थ्यः । ऐन्द्रीषु । इन्द्रियम् । एव । अवेति । रुन्धे ।
त्रिवृदिति त्रि - वृत् । अग्निष्टोम इत्यग्नि - स्तोमः ।
वैश्वदेवीष्विति वैश्व - देवीषु । पुष्टिम् । एव । अवेति । रुन्धे ।
सप्तदश इति सप्त - दशः । अग्निष्टोम इत्यग्नि - स्तोमः ।
प्राजापत्यास्विति प्राजा - पत्यासु । तीव्रसोम इति तीव्र-सोमः ।
अन्नाद्यस्येत्यन्न - अद्यस्य । अवरुद्ध्य इत्यव-रुद्ध्यै ।
अथो इति । प्रेति । एव । तेन । जायते । 17 (50)

TS 7.2.5.6

एकविंश उक्थ्यः सौरीषु प्रतिष्ठित्या अथो रुचमेवाऽऽत्मन् धत्ते
सप्तदशोऽग्निष्टोमः प्राजापत्यासूपहव्य उपहवमेव गच्छति
त्रिणवावग्निष्टोमावभित ऐन्द्रीषु विजित्यै त्रयस्त्रिंश उक्थ्यो
वैश्वदेवीषु प्रतिष्ठित्यै विश्वजिथ् सर्वपृष्ठोऽतिरात्रो भवति
सर्वस्याभिजित्यै ॥ 18

TS 7.2.5.6 - Padam

ए॒क॒वि॒ं॒श इत्ये॒क – वि॒ं॒शः । उ॒क्थ्यः॑ । सौ॒री॒षु । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या इति॑
प्र॒ति – स्थि॒त्यै । अथो॒ इति॑ । रु॒चम् । ए॒व । आ॒त्मन् । ध॒त्ते ।
स॒प्त॒द॒श इति॑ स॒प्त – द॒शः । अ॒ग्नि॒ष्टो॒म इत्य॑ग्नि – स्तो॒मः ।
प्रा॒जा॒प॒त्यास्वि॑ति प्रा॒जा – प॒त्यासु॑ । उ॒प॒ह॒व्य इत्यु॑प – ह॒व्यः ।
उ॒प॒ह॒व॒मि॒त्यु॒प – ह॒वम् । ए॒व । ग॒च्छ॒ति । त्रि॒ण॒वा॒वि॒ति त्रि – न॒वौ ।
अ॒ग्नि॒ष्टो॒मा॒वि॒त्य॒ग्नि – स्तो॒मौ । अ॒भि॒तः । ऐ॒न्द्री॒षु । वि॒जि॒त्या इति॑
वि – जि॒त्यै । त्र॒य॒स्त्रि॒ं॒श इति॑ त्र॒यः – त्रि॒ं॒शः । उ॒क्थ्यः॑ ।
वै॒श्व॒दे॒वी॒ष्वि॒ति वै॒श्व – दे॒वी॒षु । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या इति॑ प्र॒ति – स्थि॒त्यै ।
वि॒श्व॒जि॒दि॒ति वि॒श्व – जि॒त् । स॒र्व॒पृ॒ष्ठ इति॑ स॒र्व – पृ॒ष्ठः ।
अ॒ति॒रा॒त्र इत्य॑ति – रा॒त्रः । भ॒व॒ति । स॒र्व॒स्य । अ॒भि॒जि॒त्या
इत्य॑भि – जि॒त्यै ॥ 18 (31) (प्र॒जा॒प॒त्यो वा ए॒ष य॒ज्ञो यद् द॑श॒रा॒त्र –
स्त्रि॒कु॒ब्धा – ए॒ता – वै – जा॒य॒त – ए॒क॒त्रि॒ं॒श॒च्च) (A5)

TS 7.2.6.1

ऋ॒त॒वो॑ वै प्र॒जाका॑माः प्र॒जां ना॑वि॒न्दन्त॑ ते॒ऽका॑मयन्त प्र॒जाꣳ सृ॑जेमहि
प्र॒जाम॑व रुन्धीमहि प्र॒जां वि॑न्देमहि प्र॒जाव॑न्तः स्या॒मेति॑ त
ए॒तमे॑काद॒शरा॑त्रमपश्यन् तमा॒हरन्॑ तेनायजन्त ततो॒ वै ते प्र॒जाम॑सृजन्त
प्र॒जाम॑वारुन्धत प्र॒जाम॑विन्दन्त प्र॒जाव॑न्तोऽभ॒वन्त॑ ऋ॒त॒वोऽभ॒वन्
तदार्त॑वाना-मार्तव॒त्व-मृ॒तूनां॑ वा ए॒ते पु॒त्रास्त॑स्मा - [ ] 19

TS 7.2.6.1 - Padam

ऋ॒त॒वः॑ । वै । प्र॒जाका॑मा इति प्र॒जा - का॒माः । प्र॒जामि॑ति
प्र - जा॒म् । न । अ॒वि॒न्दन्त॑ । ते । अ॒का॒मय॑न्त । प्र॒जामि॑ति
प्र - जा॒म् । सृ॒जेम॑हि । प्र॒जामि॑ति प्र-जा॒म् । अ॒वेति॑ । रुन्धीम॑हि ।
प्र॒जामि॑ति प्र - जा॒म् । वि॒न्देम॑हि । प्र॒जाव॑न्त इति प्र॒जा - व॒न्तः ।
स्या॒म । इति॑ । ते । ए॒तम् । ए॒काद॒शरा॑त्रमित्येकाद॒श - रा॑त्रम् ।
अ॒प॒श्यन् । तम् । ए॒ति । अ॒हरन् । तेन॑ । अ॒यज॑न्त । ततः॑ । वै । ते ।
प्र॒जामि॑ति प्र - जा॒म् । अ॒सृज॑न्त । प्र॒जामि॑ति प्र - जा॒म् । अ॒वेति॑ ।

अ॒रु॒न्ध॒त । प्र॒जा॒मि॒ति॒ प्र – जा॒म् । अ॒वि॒न्द॒न्त । प्र॒जा॒व॒न्त॒ इति॑
प्र॒जा – व॒न्तः । अ॒भ॒व॒न् । ते । ऋ॒त॒वः । अ॒भ॒व॒न् । तत् ।
आ॒र्त॒वा॒नाम् । आ॒र्त॒व॒त्व॒मि॒त्या॒र्त॒व – त्व॒म् । ऋ॒तू॒नाम् । वै । ए॒ते ।
पु॒त्राः । तस्मा॑त् । 19 (50)

TS 7.2.6.2

–दा॒र्त॒वा उ॒च्य॒न्ते॒ य ए॒वं वि॒द्वा॒ँस॒ ए॒का॒द॒श॒रा॒त्र॒मा॒स॒ते प्र॒जा॒मे॒व
सृ॒ज॒न्ते प्र॒जा॒म॒व रु॒न्ध॒ते प्र॒जां वि॒न्द॒न्ते प्र॒जा॒व॒न्तो भ॒वन्ति॑
ज्यो॒ति॒र॒ति॒रा॒त्रो भ॒वति॑ ज्यो॒ति॒रे॒व पु॒र॒स्ता॒द्–द॒ध॒ते सु॒व॒र्ग॒स्य लो॒क॒स्या–
नु॒ख्या॒त्यै पृ॒ष्ठ्यः ष॒ड॒हो भ॒वति॑ ष॒ड् वा ऋ॒त॒वः ष॒ट् पृ॒ष्ठानि॑
पृ॒ष्ठैरे॒व॒र्तू॒न–न्वा॒रो॒ह॒न्त्यृ॒तु॒भिः सँ॒व॒थ्स॒रं ते सँ॒व॒थ्स॒र ए॒व प्र॒ति ति॒ष्ठन्ति॑
च॒तु॒र्वि॒ंशो भ॒वति॑ च॒तु॒र्वि॒ंश॒त्यक्ष॒रा गा॒य॒त्री – [ ] 20

TS 7.2.6.2 - Padam

आ॒र्त॒वाः । उ॒च्य॒न्ते । ये । ए॒वम् । वि॒द्वा॒ँसः ।
ए॒का॒द॒श॒रा॒त्र॒मि॒त्यै॒का॒द॒श – रा॒त्रम् । आ॒स॒ते । प्र॒जा॒मि॒ति॒ प्र – जा॒म् ।

ए॒व । सृ॒ज॒न्ते । प्र॒जा॒मि॒ति॒ प्र – जा॒म् । अ॒वे॒ति॒ । रु॒न्ध॒ते । प्र॒जा॒मि॒ति॒
 प्र – जा॒म् । वि॒न्द॒न्ते । प्र॒जा॒व॒न्त॒ इति॑ प्र॒जा – व॒न्तः । भ॒व॒न्ति॒ ।
 ज्यो॒तिः । अ॒ति॒रा॒त्र इत्य॑ति – रा॒त्रः । भ॒व॒ति॒ । ज्यो॒तिः । ए॒व ।
 पु॒र॒स्ता॒त् । द॒ध॒ते । सु॒व॒र्ग॒स्ये॒ति सु॒वः – ग॒स्य॒ । लो॒क॒स्य॒ ।
 अ॒नु॒ख्या॒त्या इत्य॑नु – ख्या॒त्यै । पृ॒ष्ठ्यः । ष॒ड॒ह इति॑ षट् – अ॒हः ।
 भ॒व॒ति॒ । षट् । वै । ऋ॒त॒वः । षट् । पृ॒ष्ठानि॑ । पृ॒ष्ठैः । ए॒व । ऋ॒तून् ।
 अ॒न्वा॒रो॒ह॒न्तीत्य॑नु – आ॒रो॒ह॒न्ति॒ । ऋ॒तु॒भि॒रि॒त्यृ॒तु – भिः ।
 सँ॒व॒थ्स॒रमि॑ति॒ सं – व॒थ्स॒रम् । ते । सँ॒व॒थ्स॒र इति॑ सं – व॒थ्स॒रे ।
 ए॒व । प्र॒ती॒ति॒ । ति॒ष्ठ॒न्ति॒ । च॒तु॒र्वि॒ंश इति॑ चतुः-वि॒ंशः । भ॒व॒ति॒ ।
 च॒तु॒र्वि॒ंश॒त्यक्ष॑रेति॒ चतु॑वि॒ंशति॑ – अ॒क्ष॒रा । गा॒य॒त्री । 20 (50)

TS 7.2.6.3

गा॒य॒त्रं ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सं गा॒य॒त्रि॒या॒मे॒व ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒से प्र॒ति ति॒ष्ठ॒न्ति॒
 च॒तु॒श्च॒त्वारि॑ंशो भ॒व॒ति॒ च॒तु॒ष्च॒त्वारि॑ंशदक्षरा त्रि॒ष्टु॒गिन्द्रि॑यं त्रि॒ष्टुप्
 त्रि॒ष्टु॒भ्ये॒वेन्द्रि॑ये प्र॒ति ति॒ष्ठ॒न्त्यष्टा॑च॒त्वारि॑ंशो भ॒व॒त्यष्टा॑च॒त्वारि॑ंशदक्षरा
 ज॒गती॑ जा॒गताः प॒शवो॑ ज॒गत्या॑मे॒व प॒शुषु॑ प्र॒ति ति॒ष्ठ॒न्त्ये-का॑दशरात्रो

भवति॑ पञ्च॒ वा ऋ॒तव॑ आ॒र्तवाः॑ पञ्च॒तुष्पे॒वाऽऽ*॒र्तवेषु॑ सँव॒थ्सरे॑
प्रति॑ष्ठाय॒ प्रजा॑मव॒ रुन्धते॑ ऽति॒रात्राव॑भितो॒ भवतः॑

प्रजा॒यै परि॑गृहीत्यै ॥ 21

TS 7.2.6.3 - Padam

गा॒यत्र॑म् । ब्र॒ह्मव॑र्चसमि॒ति ब्र॒ह्म – व॒र्चस॑म् । गा॒यत्रि॒याम् । ए॒व ।
ब्र॒ह्मव॑र्चस इति॑ ब्र॒ह्म – व॒र्चसे॑ । प्रती॑ति । ति॒ष्ठन्ति॑ । च॒तुश्च॒त्वारि॒ंश
इति॑ च॒तुः – च॒त्वारि॒ंशः । भ॒वति॑ । च॒तुश्च॒त्वारि॒ंशद॑क्षरेति॒
च॒तुश्च॒त्वारि॒ंशत् – अ॒क्षरा॑ । त्रि॒ष्टुक् । इ॒न्द्रि॒यम् । त्रि॒ष्टुप् । त्रि॒ष्टुभि॑ ।
ए॒व । इ॒न्द्रि॒ये । प्रती॑ति । ति॒ष्ठन्ति॑ ।
अ॒ष्टाच॒त्वारि॒ंश इत्य॑ष्टा – च॒त्वारि॒ंशः । भ॒वति॑ ।
अ॒ष्टाच॒त्वारि॒ंशद॑क्षरेत्य॒ष्टाच॒त्वारि॒ंशत् – अ॒क्षरा॑ । ज॒गती॑ ।
जा॒गताः॑ । प॒शवः॑ । ज॒गत्या॑म् । ए॒व । प॒शुषु॑ । प्रती॑ति । ति॒ष्ठन्ति॑ ।
ए॒काद॑शरात्र इत्ये॒काद॑श-रा॒त्रः । भ॒वति॑ । पञ्च॑ । वै । ऋ॒तवः॑ ।
आ॒र्तवाः॑ । पञ्च॑ । ऋ॒तुषु॑ । ए॒व । आ॒र्तवेषु॑ ।

सँव॒थ्स॒र इति॑ सं – व॒थ्स॒रे । प्र॒ति॒ष्ठा॒येति॑ प्र॒ति – स्था॒य । प्र॒जा॒मिति॑
प्र – जा॒म् । अ॒वेति॑ । रु॒न्ध॒ते । अ॒ति॒रा॒त्रा॒वित्य॑ति – रा॒त्रौ । अ॒भि॒तः ।
भ॒वतः॑ । प्र॒जा॒या इति॑ प्र – जा॒यै ॥ परि॑गृही॒त्या इति॑ परि॑-गृही॒त्यै ॥

21 (49) (तस्माद् – गायत्र्ये – कान्नपञ्चाशच्च) (A6)

TS 7.2.7.1

ऐ॒न्द्र॒वा॒य॒वा॒ग्रा॒न् गृ॒ह्णी॒या॒द्यः॑ का॒म॒ये॒त यथा॑ पू॒र्वं प्र॒जाः क॒ल्पे॒रन्नि॒ति
य॒ज्ञ॒स्य॒ वै क॒ल्प॒ति॒मनु॑ प्र॒जाः क॒ल्प॒न्ते य॒ज्ञ॒स्या-क॒ल्प॒ति॒मनु॑ न
क॒ल्प॒न्ते यथा॑ पू॒र्वमे॒व प्र॒जाः क॒ल्प॒यति॑ न ज्य॒याया॑ꣳसं क॒नी॒या॒नति॑
क्रा॒म॒त्यै॒न्द्र॒वा॒य॒वा॒ग्रा॒न् गृ॒ह्णी॒या॒दाम॒या॒वि॒नः प्रा॒णे॒न वा ए॒ष व्य॑दृ॒ध्यते॑
य॒स्याꣳꣳम॑यति प्रा॒ण ऐ॒न्द्र॒वा॒य॒वः प्रा॒णे॒नै॒वैनꣳ स॒म॒दर्ध॑यति
मै॒त्रा॒व॒रु॒णा॒ग्रा॒न् गृ॒ह्णी॒रन् येषां॑ दी॒क्षि॒तानां॑ प्र॒मी॒येत- [ ] 22

TS 7.2.7.1 - Padam

ऐ॒न्द्र॒वा॒य॒वा॒ग्रा॒नित्यै॑न्द्र॒वा॒य॒व – अ॒ग्रा॒न् । गृ॒ह्णी॒या॒त् । यः । का॒म॒ये॒त ।
यथा॑पू॒र्वमि॒ति यथा॑ – पू॒र्वम् । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । क॒ल्पे॒रन् ।
इति॑ । य॒ज्ञ॒स्य॒ । वै । क॒ल्प॒तिम् । अ॒न्वि॒ति । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः ।

कल्पन्ते । यज्ञस्य । अक्लृप्तिम् । अन्विति । न । कल्पन्ते ।
यथापूर्वमिति यथा – पूर्वम् । एव । प्रजा इति प्र – जाः ।
कल्पयति । न । ज्यायाऽसम् । कनीयान् । अतीति । क्रामति ।
ऐन्द्रवायवाग्रानित्यैन्द्रवायव – अग्रान् । गृहीयात् । आमयाविनः ।
प्राणेनेति प्र – अनेन । वै । एषः । वीति । ऋद्ध्यते । यस्य ।
आमयति । प्राण इति प्र – अनः । ऐन्द्रवायव इत्यैन्द्र – वायवः ।
प्राणेनेति प्र – अनेन । एव । एनम् । समिति । अर्द्धयति ।
मैत्रावरुणाग्रानिति मैत्रावरुण – अग्रान् । गृहीरन् । येषाम् ।
दीक्षितानाम् । प्रमीयेतेति प्र – मीयेत । 22 (50)

TS 7.2.7.2

प्राणापानाभ्यां वा एते व्यृद्ध्यन्ते येषां दीक्षितानां प्रमीयते प्राणापानौ
मित्रावरुणौ प्राणापानावेव मुखतः परि हरन्त आश्विनाग्रान् गृहीता
ऽऽ*नुजावरौऽश्विनौ वै देवानामानुजावरौ पश्चेवाग्रं पर्येता-मश्विनावेतस्य
देवता य आनुजावर-स्तावेवैनमग्रं परि णयतः शुक्राग्रान् गृहीत गतश्रीः
प्रतिष्ठाकामोऽसौ वा आदित्यः शुक्र एषोऽन्तोऽन्तं मनुष्यः – [ ] 23

TS 7.2.7.2 - Padam

प्रा॒णापा॒नाभ्या॑मि॒ति प्रा॒ण – अपा॒नाभ्या॑म् । वै । ए॒ते । वी॒ति ।
ऋ॒द्ध्य॒न्ते । ये॒षाम् । दी॒क्षि॒ताना॑म् । प्र॒मी॒यत॑ इति॒ प्र – मी॑य॒ते ।
प्रा॒णापा॒नावि॑ति॒ प्रा॒ण – अपा॒नौ । मि॒त्राव॑रु॒णावि॑ति॒ मि॒त्रा – वरु॑णौ ।
प्रा॒णापा॒नावि॑ति॒ प्रा॒ण – अपा॒नौ । ए॒व । मु॒खतः॑ । परी॑ति । ह॒रन्ते॑ ।
आ॒श्विना॒ग्रानि॒त्याश्वि॑न-अ॒ग्रान् । गृ॒ह्णी॒त । आ॒नुजा॒वर इ॒त्यानु॑-जा॒वरः ।
अ॒श्विनौ॑ । वै । दे॒वाना॑म् । आ॒नुजा॒वरा॑वित्या॒नु – जा॒वरौ । प॒श्चा ।
इ॒व । अ॒ग्रम् । परी॑ति । ऐ॒ताम् । अ॒श्विनौ॑ । ए॒तस्य॑ । दे॒वता॑ । यः ।
आ॒नुजा॒वर इ॒त्यानु॑ – जा॒वरः । तौ । ए॒व । ए॒नम् । अ॒ग्रम् । परी॑ति ।
न॒यतः॑ । शु॒क्राग्रा॑नि॒ति शु॒क्र – अ॒ग्रान् । गृ॒ह्णी॒त । ग॒तश्री॑रिति॒
ग॒त – श्रीः॑ । प्र॒तिष्ठा॑काम॒ इति॑ प्र॒तिष्ठा – का॒मः । अ॒सौ । वै ।
आ॒दि॒त्यः । शु॒क्रः । ए॒षः । अ॒न्तः । अ॒न्तम् । म॒नुष्यः॑ । 23 (50)

TS 7.2.7.3

श्रि॒यै ग॒त्वा नि॑ वर्त॒ते ऽन्ता॑दे॒वाऽन्त॑मा॒ रभ॑ते न त॒तः पा॒पीया॑न्
भ॒वति॑ म॒न्थ्य॑ग्रा॒न् गृ॒ह्णी॒ता-भि॒चर॑-न्ना॒र्तपा॒त्रं वा॑ ए॒तद्-यन्-म॑न्थि॒पात्रं॑

मृत्युनै॑वैनं॑ ग्राहयति॑ ताज॒गार्ति॑माच्छ॒त्या-ग्र॒यणा॑ग्रान् गृह्णी॑त यस्य॑ पि॒ता
पिता॑महः पु॒ण्यः स्या॑दथ तन्न प्राप्नु॑याद्-वा॒चा वा ए॒ष इन्द्रि॑येण
व्य॑द्ध्यते यस्य॑ पि॒ता पिता॑महः पु॒ण्यो - [ ] 24

TS 7.2.7.3 - Padam

श्रि॒यै । ग॒त्वा । नी॒ति । वर्त॑ते । अन्ता॑त् । ए॒व । अन्त॑म् । ए॒ति ।
र॒भते॑ । न । ततः॑ । पा॒पी॒यान् । भ॒वति॑ । म॒न्थ्य॑ग्रा॒निति॑ म॒न्थि-अ॒ग्रान् ।
गृह्णी॑त । अ॒भि॒चर॑न्नित्य॒भि - च॒रन् । आ॒र्तपा॒त्रमि॒त्यार्त॑ - पा॒त्रम् ।
वै । ए॒तत् । यत् । म॒न्थिपा॒त्रमि॒ति म॒न्थि - पा॒त्रम् । मृत्यु॑ना । ए॒व ।
ए॒नम् । ग्राह॑यति । ताज॒क् । आ॒र्तिम् । ए॒ति । ऋ॒च्छति॑ ।
आ॒ग्र॒यणा॑ग्रानि॒त्याग्र॒यण-अ॒ग्रान् । गृह्णी॑त । यस्य॑ पि॒ता । पिता॑महः ।
पु॒ण्यः । स्या॑त् । अथ॑ । तत् । न । प्राप्नु॑यादिति॑ प्र - आ॒प्नु॒यात् ।
वा॒चा । वै । ए॒षः । इन्द्रि॑येण । वी॒ति । ऋ॒द्ध्यते॑ । यस्य॑ पि॒ता ।
पिता॑महः । पु॒ण्यः । 24 (50)

TS 7.2.7.4

भवत्यथ तन्न प्राप्नोत्युर इवैतद्-यज्ञस्य वागिव यदाग्रयणो
वाचैवैनमिन्द्रियेण समर्द्धयति न ततः पापीयान् भवत्युक्थ्याग्रान्
गृहीताभिचर्यमाणः सर्वेषां वा एतत् पात्राणामिन्द्रियं यदुक्थ्यपात्रं
सर्वेणैवैनमिन्द्रियेणाति प्रयुङ्क्ते सरस्वत्यभि नो नेषि वस्य इति
पुरोरुचं कुर्याद्-वाग्वै - [ ] 25

TS 7.2.7.4 - Padam

भवति । अथ । तत् । न । प्राप्नोतीति प्र - आप्नोति । उरः । इव ।
एतत् । यज्ञस्य । वाक् । इव । यत् । आग्रयणः । वाचा । एव ।
एनम् । इन्द्रियेण । समिति । अर्द्धयति । न । ततः । पापीयान् ।
भवति । उक्थ्याग्रानित्युक्थ्य - अग्रान् । गृहीत । अभिचर्यमाण
इत्यभि - चर्यमाणः । सर्वेषाम् । वै । एतत् । पात्राणाम् । इन्द्रियम् ।
यत् । उक्थ्यपात्रमित्युक्थ्य - पात्रम् । सर्वेण । एव । एनम् ।
इन्द्रियेण । अति । प्रेति । युङ्क्ते । सरस्वति । अभीति । नः । नेषि ।

वस्यः॑ । इति॑ । पु॒रो॒रुच॑मि॒ति पु॒रः – रुच॑म् । कु॒र्यात् । वाक् ।

वै । 25 (50)

TS 7.2.7.5

सर॑स्वती वा॒चै॒वैन॑म॒ति प्र॑यु॒ङ्क्ते॒ मा त्वत्॑ क्षे॒त्राण्य॑र॒णानि॑ ग॒न्मेत्या॑ह
मृ॒त्योर्वै॑ क्षे॒त्राण्य॑र॒णानि॑ तेनै॒व मृ॒त्योः क्षे॒त्राणि॑ न ग॒च्छति॑ पू॒र्णान्
ग्र॒हान् गृ॑ह्णीया॒दामया॑वि॒नः प्रा॒णान् वा ए॒तस्य॑ शु॒गृच्छ॑ति॒ यस्या॑
ऽऽ*म॑यति प्रा॒णा ग्र॒हाः प्रा॒णाने॒वास्य॑ शु॒चो मुञ्च॑त्यु॒त यदी॒तासु॑र्भ॒वति॑
जी॒वत्ये॒व पू॒र्णान् ग्र॒हान् ( ) गृ॑ह्णीया॒द्-यर्हि॑ प॒र्जन्यो॑ न व॒र्षेत्
प्रा॒णान् वा ए॒तर्हि॑ प्र॒जानाञ् शु॒गृच्छ॑ति॒ यर्हि॑ प॒र्जन्यो॑ न व॒र्षति॑
प्रा॒णा ग्र॒हाः प्रा॒णाने॒व प्र॒जानाञ् शु॒चो मुञ्च॑ति॒ ताजक्
प्र व॒र्षति॑ ॥ 26

TS 7.2.7.5 - Padam

सर॑स्वती । वा॒चा । ए॒व । ए॒नम् । अ॒ति । प्रे॒ति । यु॒ङ्क्ते॒ । मा । त्वत् ।
क्षे॒त्राणि॑ । अ॒र॒णानि॑ । ग॒न्म । इति॑ । आ॒ह । मृ॒त्योः । वै । क्षे॒त्राणि॑ ।
अ॒र॒णानि॑ । तेन॑ । ए॒व । मृ॒त्योः । क्षे॒त्राणि॑ । न । ग॒च्छति॑ । पू॒र्णान् ।

ग्र॒हान् । गृ॒ह्णी॒यात् । आ॒म॒या॒वि॒नः । प्रा॒णानि॒ति प्र – अ॒नान् । वै ।
 ए॒तस्य॑ । शुक् । ऋ॒च्छ॒ति । यस्य॑ । आ॒म॒य॒ति । प्रा॒णा इति॑
 प्र – अ॒नाः । ग्र॒हाः । प्रा॒णानि॒ति प्र-अ॒नान् । ए॒व । अ॒स्य । शु॒चः ।
 मु॒ञ्च॒ति । उ॒त । य॒दि । इ॒तासु॒रिती॒त – अ॒सुः । भ॒व॒ति । जी॒व॒ति ।
 ए॒व । पू॒र्णान् । ग्र॒हान् ( ) । गृ॒ह्णी॒यात् । यर्.हि॑ । प॒र्जन्यः॑ । न ।
 वर्.षे॑त् । प्रा॒णानि॒ति प्र – अ॒नान् । वै । ए॒तर्.हि॑ । प्र॒जाना॒मिति॑
 प्र – जा॒नाम् । शुक् । ऋ॒च्छ॒ति । यर्.हि॑ । प॒र्जन्यः॑ । न । वर्.ष॑ति ।
 प्रा॒णा इति॑ प्र – अ॒नाः । ग्र॒हाः । प्रा॒णानि॒ति प्र – अ॒नान् । ए॒व ।
 प्र॒जाना॒मिति॑ प्र – जा॒नाम् । शु॒चः । मु॒ञ्च॒ति । ता॒जक् । प्रेति॑ ।
 वर्.ष॑ति ॥ 26 (75) (प्र॒मी॒र्य॑त – म॒नुष्य॑ – ऋ॒द्ध्य॑ते यस्य॑ पि॒ता
 पि॒ताम॒हः पु॒ण्यो-वा॒ग्वा-ए॒व पू॒र्णान् ग्र॒हान्-प॒ञ्चवि॑ंशतिश्च) (A7)

TS 7.2.8.1

गा॒य॒त्रो वा॑ ऐ॒न्द्रवा॒यवो॑ गा॒य॒त्रं प्रा॒य॒णीय॑-म॒हस्त॑स्मात् प्रा॒य॒णीये-
 ऽह॒नैन्द्र॑वा॒यवो॑ गृ॒ह्यते॑ स्व॒ ए॒वैन॑मा॒य॒तने॑ गृ॒ह्णाति॑ त्रै॒ष्टुभो॑ वै शु॒क्रस्त्रै॑ष्टुभं
 द्वि॒तीय॑-म॒हस्त॑स्माद् द्वि॒तीये॑ऽह॒ञ्छु॒क्रो गृ॒ह्यते॑ स्व॒ ए॒वैन॑मा॒य॒तने॑ गृ॒ह्णाति॑

जा॒गतो॒ वा आ॒ग्र॒य॒णो जा॒गतं॑ तृ॒तीय॒-मह॒स्तस्मा॑त् तृ॒तीयेऽह॑न्नाग्र॒य॒णो
गृ॒ह्यते॑ स्व॒ ए॒वैन॑मा॒य॒तने॑ गृ॒ह्णात्ये॒तद्वै - [ ] 27

TS 7.2.8.1 - Padam

गा॒य॒त्रः । वै । ऐ॒न्द्र॒वा॒य॒व इत्यै॑न्द्र - वा॒य॒वः । गा॒य॒त्रम् ।
प्रा॒य॒णी॒य॒मि॒ति प्र - अ॒य॒नी॒य॒म् । अ॒हः । तस्मा॑त् । प्रा॒य॒णी॒य इति॑
प्र - अ॒य॒नी॒यै । अ॒हन् । ऐ॒न्द्र॒वा॒य॒व इत्यै॑न्द्र - वा॒य॒वः । गृ॒ह्यते॑ ।
स्वे । ए॒व । ए॒नम् । आ॒य॒त॒न इत्या॑ - य॒तने॑ । गृ॒ह्णा॒ति । त्रै॒ष्टु॒भः । वै ।
शु॒क्रः । त्रै॒ष्टु॒भम् । द्वि॒तीय॒म् । अ॒हः । तस्मा॑त् । द्वि॒तीये॑ । अ॒हन् ।
शु॒क्रः । गृ॒ह्यते॑ । स्वे । ए॒व । ए॒नम् । आ॒य॒त॒न इत्या॑ - य॒तने॑ ।
गृ॒ह्णा॒ति । जा॒गतः॑ । वै । आ॒ग्र॒य॒णः । जा॒गत॒म् । तृ॒तीय॒म् । अ॒हः ।
तस्मा॑त् । तृ॒तीये॑ । अ॒हन् । आ॒ग्र॒य॒णः । गृ॒ह्यते॑ । स्वे । ए॒व । ए॒नम् ।
आ॒य॒त॒न इत्या॑ - य॒तने॑ । गृ॒ह्णा॒ति । ए॒तत् । वै । 27 (50)

TS 7.2.8.2

य॒ज्ञ॒मा॒प॒द्-य॒च्छ॒न्दा॑ꣳस्या॒प्नोति॑ यदा॒ग्र॒य॒णः श्वो॑ गृ॒ह्यते॑ यत्रै॒व
य॒ज्ञ॒म॒दृ॒शन् त॒त ए॒वैनं॑ पु॒नः प्र॒यु॒ङ्क्ते ज॒ग॒न्मुखो॑ वै द्वि॒तीय॑स्त्रि॒रात्रो॑

जा॒गत॑ आ॒ग्र॒य॒णो॑ यच्च॑तु॒र्थेऽह॑न्नाग्र॒य॒णो॑ गृ॒ह्य॒ते॒ स्व॒ ए॒वैन॑मा॒य॒त॒ने॑
गृ॒ह्णा॒त्यथो॑ स्व॒मे॒व छ॒न्दोऽनु॑ प॒र्या॒व॒र्त॒न्ते॑ रा॒थ॒न्त॒रो वा ऐ॑न्द्रवा॒य॒वो॑
रा॒थ॒न्त॒रं प॒ञ्च॒मम॑ह॒स्तस्मा॑त् प॒ञ्च॒मेऽह॑ – [ ] 28

TS 7.2.8.2 - Padam

य॒ज्ञम् । आ॒प॒त् । य॒त् । छ॒न्दा॒सि॑ । आ॒प्नो॑ति । य॒त् । आ॒ग्र॒य॒णः॑ ।
श्वः॑ । गृ॒ह्य॒ते॒ । य॒त्र । ए॒व । य॒ज्ञम् । अ॒दृ॒श॒न् । त॒तः॑ । ए॒व । ए॒नम् ।
पुनः॑ । प्रे॒ति । यु॒ङ्क्ते॑ । ज॒ग॒न्मु॒ख इति॑ ज॒ग॒त् – मु॒खः॑ । वै । द्वि॒तीयः॑ ।
त्रि॒रा॒त्र इति॑ त्रि – रा॒त्रः॑ । जा॒गतः॑ । आ॒ग्र॒य॒णः॑ । य॒त् । च॒तु॒र्थे॑ ।
अ॒ह॒न् । आ॒ग्र॒य॒णः॑ । गृ॒ह्य॒ते॒ । स्वे॑ । ए॒व । ए॒नम् । आ॒य॒त॒न
इ॒त्या – य॒त॒ने॑ । गृ॒ह्णा॒ति॒ । अथो॑ इति॑ । स्वम् । ए॒व । छ॒न्दः॑ ।
अ॒न्वि॒ति॑ । प॒र्या॒व॒र्त॒न्त इति॑ परि-आ॒व॒र्त॒न्ते॑ । रा॒थ॒न्त॒र इति॑ रा॒थं-त॒रः॑ ।
वै । ऐ॒न्द्रवा॒य॒व इत्यै॑न्द्र – वा॒य॒वः॑ । रा॒थ॒न्त॒रमि॒ति रा॒थं – त॒रम् ।
प॒ञ्च॒मम् । अ॒हः॑ । तस्मा॑त् । प॒ञ्च॒मे॑ । अ॒ह॒न् । 28 (50)

TS 7.2.8.3

– नैन्द्रवायवो गृह्यते स्व एवैनमायतने गृह्णाति बार्हतो वै शुक्रो
 बार्हतः षष्ठमहस्तस्मात् षष्ठेऽहञ्छुक्रो गृह्यते स्व एवैनमायतने
 गृह्णात्येतद्वै द्वितीयं यज्ञमापद्-यच्छन्दाऽस्याप्नोति यच्छुक्रः श्वो
 गृह्यते यत्रैव यज्ञमदृशन् तत एवैनं पुनः प्रयुङ्क्ते त्रिष्टुङ्मुखो वै
 तृतीयस्त्रिरात्रस्त्रैष्टुभः – [ ] 29

TS 7.2.8.3 - Padam

ऐन्द्रवायव इत्यैन्द्र – वायवः । गृह्यते । स्वे । एव । एनम् । आयतन
 इत्या – यतने । गृह्णाति । बार्हतः । वै । शुक्रः । बार्हतम् ।
 षष्ठम् । अहः । तस्मात् । षष्ठे । अहन् । शुक्रः । गृह्यते । स्वे ।
 एव । एनम् । आयतन इत्या – यतने । गृह्णाति । एतत् । वै ।
 द्वितीयम् । यज्ञम् । आपत् । यत् । छन्दाऽसि । आप्नोति । यत् ।
 शुक्रः । श्वः । गृह्यते । यत्र । एव । यज्ञम् । अदृशन् । ततः । एव ।
 एनम् । पुनः । प्रेति । युङ्क्ते । त्रिष्टुङ्मुख इति त्रिष्टुक् – मुखः । वै ।
 तृतीयः । त्रिरात्र इति त्रि – रात्रः । त्रैष्टुभः । 29 (50)

TS 7.2.8.4

शुक्रो यत् सप्तमेऽहञ्छुक्रो गृह्यते स्व एवैनमायतने गृह्णात्यथो
स्वमेव छन्दोऽनु पर्यावर्तन्ते वाग्वा आग्रयणो वागष्टममह-
स्तस्मादष्टमेऽहन्नाग्रयणो गृह्यते स्व एवैनमायतने गृह्णाति
प्राणो वा ऐन्द्रवायवः प्राणो नवम-महस्तस्मान्नवमेऽहन्नैन्द्रवायवो
गृह्यते स्व एवैनमायतने गृह्णात्येत - [ ] 30

TS 7.2.8.4 - Padam

शुक्रः । यत् । सप्तमे । अहन् । शुक्रः । गृह्यते । स्वे । एव ।
एनम् । आयतन इत्या - यतने । गृह्णाति । अथो इति । स्वम् ।
एव । छन्दः । अन्विति । पर्यावर्तन्त इति परि - आवर्तन्ते । वाक् ।
वै । आग्रयणः । वाक् । अष्टमम् । अहः । तस्मात् । अष्टमे ।
अहन् । आग्रयणः । गृह्यते । स्वे । एव । एनम् । आयतन
इत्या - यतने । गृह्णाति । प्राण इति प्र - अनः । वै । ऐन्द्रवायव
इत्यैन्द्र - वायवः । प्राण इति प्र - अनः । नवमम् । अहः ।
तस्मात् । नवमे । अहन् । ऐन्द्रवायव इत्यैन्द्र - वायवः । गृह्यते ।

स्वे । ए॒व । ए॒नम् । आ॒य॒त॒न॒ इ॒त्या॑ – य॒त॒ने॑ । गृ॒ह्णा॒ति॒ ।

ए॒तत् । 30 (50)

TS 7.2.8.5

– द्वै॑ तृ॒तीयं॑ य॒ज्ञमा॑प॒द्–य॒च्छ॒न्दा॑ऽस्या॒प्नो॒ति॒ यदै॑न्द्र॒वाय॒वः॑ श्वो॑ गृ॒ह्य॒ते॑
य॒त्रै॒व य॒ज्ञम॑दृ॒शन्॑ त॒त ए॒वैनं॑ पु॒नः॑ प्र॒यु॒ङ्क्ते॑ ऽथो॑ स्व॒मे॒व छ॒न्दो॑ऽनु॒
प॒र्या॒व॒र्त॒न्ते॑ प॒थो वा ए॒तेऽ॒ध्य॒प॒थे॒न य॒न्ति॑ ये॒ऽन्ये॒नै॒न्द्र॒वाय॒वात्॑
प्र॒ति॒प॒द्य॒न्ते॑ऽन्तः॒ खलु॑ वा ए॒ष य॒ज्ञस्य॑ यद्–द॒श॒म–म॒हर्द॑श॒मे
ऽह॒नै॒न्द्र॒वाय॒वो गृ॒ह्य॒ते॑ य॒ज्ञस्यै॑–[ ] 31

TS 7.2.8.5 - Padam

वै । तृ॒तीयम्॑ । य॒ज्ञम् । आ॒प॒त् । य॒त् । छ॒न्दा॑ऽसि॒ । आ॒प्नो॒ति॒ । य॒त् ।
ऐ॒न्द्र॒वाय॒व इ॒त्यै॒न्द्र – वा॒य॒वः॑ । श्वः॑ । गृ॒ह्य॒ते॑ । य॒त्र । ए॒व । य॒ज्ञम् ।
अ॒दृ॒श॒न् । त॒तः॑ । ए॒व । ए॒नम् । पु॒नः॑ । प्रे॒ति॒ । यु॒ङ्क्ते॑ । अ॒थो इ॒ति॑ ।
स्व॒म् । ए॒व । छ॒न्दः॑ । अ॒न्वि॒ति॒ । प॒र्या॒व॒र्त॒न्त इ॒ति॑ प॒रि – आ॒व॒र्त॒न्ते॑ ।
प॒थः॑ । वै । ए॒ते॑ । अ॒धी॒ति॒ । अ॒प॒थे॒न । य॒न्ति॑ । ये॒ । अ॒न्ये॒न॑ ।
ऐ॒न्द्र॒वाय॒वादि॒त्यै॒न्द्र – वा॒य॒वा॒त् । प्र॒ति॒प॒द्य॒न्त इ॒ति॑ प्र॒ति – प॒द्य॒न्ते॑ ।

अ॒न्तः । ख॒लु । वै । ए॒षः । य॒ज्ञस्य॑ । यत् । द॒श॒मम् । अ॒हः । द॒श॒मे ।
अ॒हन् । ऐ॒न्द्र॒वा॒य॒व इत्यै॑न्द्र – वा॒य॒वः । गृ॒ह्य॒ते । य॒ज्ञस्य॑ । 31 (50)

TS 7.2.8.6

–वा॒न्तं ग॒त्वा ऽप॒थात् प॒न्थाम॑पि य॒न्त्यथो॑ यथा व॒ही॒यसा॑ प्र॒ति॒सारं
व॑ह॒न्ति ता॒दृगे॒व तच्छ॑न्दा॒ऽस्य॒न्योऽन्य॑स्य
लो॒क॒मभ्य॑द्ध्य॒यन् ता॒न्येते॒नैव॑ दे॒वा व्य॑वा॒हय॑न्त्रै॒न्द्रवा॒य॒वस्य॑ वा
ए॒तदा॒य॒त॒नं य॑च्चतु॒र्थम॑ह॒स्तस्मि॑ – न्ना॒ग्र॒य॒णो गृ॒ह्य॒ते तस्मा॑दा॒ग्र॒य॒णस्या॑
ऽऽ*य॑त॒ने न॒वमे॑ऽह॒न्त्रै॒न्द्रवा॒य॒वो गृ॒ह्य॒ते शु॒क्रस्य॑ वा ए॒तदा॒य॒त॒नं य॑त्
पञ्च॑म – [ ] 32

TS 7.2.8.6 - Padam

ए॒व । अ॒न्तम् । ग॒त्वा । अ॒प॒थात् । प॒न्थाम् । अ॒पीति॑ । य॒न्ति ।
अथो॑ इति । यथा॑ । व॒ही॒यसा॑ । प्र॒ति॒सार॒मिति॑ प्र॒ति–सार॑म् । व॑ह॒न्ति ।
ता॒दृक् । ए॒व । तत् । छ॒न्दा॒ऽसि॑ । अ॒न्यः । अ॒न्यस्य॑ । लो॒कम् ।
अ॒भीति॑ । अ॒द्ध्य॒यन् । ता॒नि । ए॒तेन॑ । ए॒व । दे॒वाः । वी॒ति ।
अ॒वा॒हय॑न् । ऐ॒न्द्र॒वा॒य॒वस्ये॑त्यै॒न्द्र – वा॒य॒वस्य॑ । वै । ए॒तत् ।

आ॒य॒त॒न॒मि॒त्या॑ – य॒त॒न॒म् । य॒त् । च॒तु॒र्थ॒म् । अ॒हः॑ । तस्मि॒न् ।
 आ॒ग्र॒य॒णः॑ । गृ॒ह्य॒ते॑ । तस्मा॒त् । आ॒ग्र॒य॒ण॒स्य॑ । आ॒य॒त॒न॒ इ॒त्या॑ – य॒त॒ने॑ ।
 न॒व॒मे॑ । अ॒ह॒न् । ऐ॒न्द्र॒वा॒य॒व॒ इ॒त्यै॒न्द्र॑ – वा॒य॒वः॑ । गृ॒ह्य॒ते॑ । शु॒क्र॒स्य॑ ।
 वै । ए॒त॒त् । आ॒य॒त॒न॒मि॒त्या॑ – य॒त॒न॒म् । य॒त् । प॒ञ्च॒म॒म् । 32 (50)

TS 7.2.8.7

–म॒ह॒स्तस्मि॒न्नै॒न्द्र॒वा॒य॒वो॑ गृ॒ह्य॒ते॑ तस्मा॒दै॒न्द्र॒वा॒य॒व॒स्या॑ऽऽ*य॒त॒ने॑
 स॒प्त॒मे॑ऽह॒ञ्छु॒क्रो॑ गृ॒ह्य॒त॒ आ॒ग्र॒य॒ण॒स्य॑ वा ए॒त॒दा॒य॒त॒नं॑ य॒थ्
 ष॒ष्ठ॒म॒ह॒स्तस्मि॒ञ्छु॒क्रो॑ गृ॒ह्य॒ते॑ तस्मा॒च्छु॒क्र॒स्या॑ ऽऽ*य॒त॒ने॑ऽष्ट॒मे॑ऽह॒न्ना॒ग्र॒य॒णो॑
 गृ॒ह्य॒ते॑ छ॒न्दा॒स्ये॒व॒ तद्वि॑ वा॒ह॒य॒ति॒ प्र॒ व॒स्य॑सो वि॒वा॒ह॒मा॒प्नो॒ति॒ य ए॒वं
 वे॒दा॒थो॑ दे॒वता॑भ्य ए॒व॒ य॒ज्ञे॑ स॒वि॒दं॑ द॒धा॒ति॒ तस्मा॑दि॒द॒–म॒न्यो॑ऽन्य॒स्मै॑
 ( ) द॒दा॒ति॒ ॥ 33

TS 7.2.8.7 - Padam

अ॒हः॑ । तस्मि॒न् । ऐ॒न्द्र॒वा॒य॒व॒ इ॒त्यै॒न्द्र॑ – वा॒य॒वः॑ । गृ॒ह्य॒ते॑ । तस्मा॒त् ।
 ऐ॒न्द्र॒वा॒य॒व॒स्ये॒त्यै॒न्द्र॑ – वा॒य॒व॒स्य॑ । आ॒य॒त॒न॒ इ॒त्या॑ – य॒त॒ने॑ । स॒प्त॒मे॑ ।

अ॒हन् । शु॒क्रः । गृ॒ह्य॒ते । आ॒ग्र॒य॒ण॒स्य॑ । वै । ए॒तत् ।
 आ॒य॒त॒न॒मि॒त्या॑ – य॒त॒न॒म् । यत् । ष॒ष्ठ॒म् । अ॒हः । तस्मि॒न् । शु॒क्रः ।
 गृ॒ह्य॒ते । तस्मा॑त् । शु॒क्र॒स्य॑ । आ॒य॒त॒न॒ इ॒त्या॑ – य॒त॒ने । अ॒ष्ट॒मे ।
 अ॒हन् । आ॒ग्र॒य॒णः॑ । गृ॒ह्य॒ते । छ॒न्दा॒सि॑ । ए॒व । तत् । वी॒ति॑ ।
 वा॒ह॒य॒ति॑ । प्रे॒ति॑ । व॒स्य॑सः । वि॒वा॒ह॒मि॒ति॑ वि॒वा॒ह॒म् । आ॒प्नो॒ति॑ ।
 यः । ए॒वम् । वे॒द॑ । अ॒थो॒ इति॑ । दे॒व॒ता॒भ्यः॑ । ए॒व । य॒ज्ञे॑ ।
 सँ॒वि॒द॒मि॒ति॑ सं – वि॒द॒म् । द॒धा॒ति॑ । तस्मा॑त् । इ॒द॒म् । अ॒न्यः॑ ।
 अ॒न्य॒स्मै॑ ( ) । द॒दा॒ति॑ ॥ 33 (51) (ए॒त॒द्वै – प॒ञ्च॒मे॒ऽह॒न् – त्रै॒ष्टु॒भ –
 ए॒त॒द् – गृ॒ह्य॒ते॒ य॒ज्ञ॒स्य॑ – प॒ञ्च॒म – म॒न्य॒स्मा – ए॒क॒ञ्च॑) (A8)

TS 7.2.9.1

प्र॒जा॒प॒ति॒र॒का॒म॒य॒त॒ प्र॒ जा॒ये॒ये॒ति॒ स॒ ए॒तं॑ द्वा॒द॒श॒रा॒त्र॒म॒प॒श्य॒त् त॒मा॒ऽह॒र॒त्
 ते॒ना॒य॒ज॒त॒ त॒तो॒ वै स॒ प्रा॒जा॒य॒त॒ यः॑ का॒म॒ये॒त॒ प्र॒ जा॒ये॒ये॒ति॒ स॒
 द्वा॒द॒श॒रा॒त्रे॒ण॒ य॒जे॒त॒ प्रै॒व जा॒य॒ते॒ ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नो॑ वद॒न्त्य॒ग्नि॒ष्टो॒म॒प्रा॒य॒णा॒ य॒ज्ञा॑
 अ॒थ क॒स्मा॑द॒ति॒रा॒त्रः॑ पू॒र्वः॑ प्र॒ यु॒ज्य॒त॒ इति॑ चक्षु॒षी॒ वा ए॒ते॒ य॒ज्ञ॒स्य॑
 य॒द॒ति॒रा॒त्रौ क॒नी॒नि॒के॒ अ॒ग्नि॒ष्टो॒मौ य॒ – [ ] 34

TS 7.2.9.1 - Padam

प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा – प॒तिः । अ॒काम॑यत । प्रेति॑ । जा॒येय॑ । इति॑ ।
सः । ए॒तम् । द्वा॒दश॑रा॒त्रमि॑ति द्वा॒दश – रा॒त्रम् । अ॒पश्य॑त् । तम् ।
एति॑ । अ॒हर॑त् । तेन॑ । अ॒यज॑त । ततः॑ । वै । सः । प्रेति॑ । अ॒जाय॑त ।
यः । का॒मये॑त । प्रेति॑ । जा॒येय॑ । इति॑ । सः । द्वा॒दश॑रा॒त्रेणे॑ति
द्वा॒दश – रा॒त्रेण॑ । य॒जेत॑ । प्रेति॑ । ए॒व । जा॒यते॑ । ब्र॒ह्मवा॑दि॒न इति॑
ब्र॒ह्म-वा॑दि॒नः । व॒दन्ति॑ । अ॒ग्नि॒ष्टोम॑प्रा॒यणा॑ इत्य॒ग्नि॒ष्टोम – प्रा॒यणाः॑ ।
य॒ज्ञाः । अथ॑ । कस्मा॑त् । अ॒तिरा॒त्र इत्य॑ति – रा॒त्रः । पूर्॒वः । प्रेति॑ ।
यु॒ज्यते॑ । इति॑ । चक्षु॑षी इति॑ । वै । ए॒ते इति॑ । य॒ज्ञस्य॑ । यत् ।
अ॒तिरा॒त्रावि॑त्यति – रा॒त्रौ । क॒नीनि॑के इति॑ ।
अ॒ग्नि॒ष्टोमा॑वि॒त्यग्नि॑- स्तोमौ । यत् । 34 (50)

TS 7.2.9.2

-द॒ग्नि॒ष्टोमं॑ पूर्॒वं प्र॑यु॒ज्जीर॑न् ब॒हिर्धा॑ क॒नीनि॑के
द॒द्ध्यु॒स्तस्मा॑द॒तिरा॒त्रः पूर्॒वः प्र॑ यु॒ज्यते॑ चक्षु॑षी ए॒व य॒ज्ञे धि॒त्वा
म॒द्ध्यतः॑ क॒नीनि॑के प्रति॑ दधति॒ यो वै गा॑य॒त्रीं ज्योतिः॑प॒क्षां वे॒द

ज्योति॑षा भा॒सा सु॒वर्गं॑ लो॒कमे॑ति याव॑ग्नि॒ष्टोमौ॑ तौ पक्षौ
येऽन्त॑रेऽष्टावु॒क्थ्याः॑ स आ॒त्मैषा॑ वै गा॒यत्री॑ ज्योतिः॑पक्षा॒ य
ए॒वं वे॒द ज्योति॑षा भा॒सा सु॒वर्गं॑ लो॒क - [ ] 35

TS 7.2.9.2 - Padam

अ॒ग्नि॒ष्टोम॑मित्य॒ग्नि-स्तो॒मम् । पूर्॒वम् । प्र॒युज्जी॒रन्निति॑ प्र-युज्जी॒रन् ।
ब॒हिर्धे॑ति ब॒हिः - धा । क॒नीनि॑के इति । द॒द्ध्युः । तस्मा॑त् ।
अ॒तिरा॒त्र इत्य॑ति - रा॒त्रः । पूर्॒वः । प्रेति॑ । यु॒ज्यते । चक्षु॑षी इति ।
ए॒व । य॒ज्ञे । धि॒त्वा । म॒द्ध्यतः॑ । क॒नीनि॑के इति । प्र॒तीति॑ । द॒धति॑ ।
यः । वै । गा॒यत्री॑म् । ज्योतिः॑पक्षा॒मिति॑ ज्योतिः॑ - पक्षा॒म् । वे॒द ।
ज्योति॑षा । भा॒सा । सु॒वर्गमि॑ति सुवः - गम् । लो॒कम् । ए॒ति । यौ ।
अ॒ग्नि॒ष्टोमा॑वित्य॒ग्नि - स्तो॒मौ । तौ । पक्षौ॑ । ये । अ॒न्तरे॑ । अ॒ष्टौ ।
उ॒क्थ्याः॑ । सः । आ॒त्मा । ए॒षा । वै । गा॒यत्री॑ । ज्योतिः॑पक्षेति॑
ज्योतिः॑ - पक्षा॒ । यः । ए॒वम् । वे॒द । ज्योति॑षा । भा॒सा ।
सु॒वर्गमि॑ति सुवः - गम् । लो॒कम् । 35 (50)

TS 7.2.9.3

–मेति प्रजापतिर्वा एष द्वादशधा विहितो यद् द्वादशरात्रो यावतिरात्रो
तौ पक्षौ येऽन्तरेऽष्टावुक्थ्याः स आत्मा प्रजापतिर्वावैष सन्धसद्ध
वै सत्रेण स्पृणोति प्राणा वै सत् प्राणानेव स्पृणोति सर्वासां वा एते
प्रजानां प्राणैरासते ये सत्रमासते तस्मात् पृच्छन्ति किमेते सत्रिण
इति प्रियः प्रजाना ( ) मुत्थितो भवति य एवं वेद ॥ 36

TS 7.2.9.3 - Padam

एति । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । वै । एषः । द्वादशधेति
द्वादश – धा । विहित इति वि – हितः । यत् । द्वादशरात्र इति
द्वादश – रात्रः । यौ । अतिरात्रावित्यति – रात्रौ । तौ । पक्षौ । ये ।
अन्तरे । अष्टौ । उक्थ्याः । सः । आत्मा । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः ।
वाव । एषः । सन् । सत् । ह । वै । सत्रेण । स्पृणोति । प्राणा इति
प्र – अनाः । वै । सत् । प्राणानिति प्र – अनान् । एव । स्पृणोति ।
सर्वासाम् । वै । एते । प्रजानामिति प्र – जानाम् । प्राणैरिति
प्र – अनैः । आसते । ये । सत्रम् । आसते । तस्मात् । पृच्छन्ति ।

किम् । ए॒ते । स॒न्नि॒णः । इति॑ । प्रि॒यः । प्र॒जा॒ना॒मि॒ति॑ प्र-जा॒नाम् ( ) ।

उत्थि॑त इत्युत् – स्थि॒तः । भ॒वति॑ । यः । ए॒वम् । वेद॑ ॥ 36 (55)

(अ॒ग्नि॒ष्टोमौ॑ यथ् – सु॒वर्गं॑ लो॒कं – प्रि॒यः प्र॒जा॒नां –

पञ्च॑ च) (A9)

TS 7.2.10.1

न वा ए॒षोऽन्य॑तो॒ वैश्वा॑नरः सु॒वर्गा॑य लो॒काय॑ प्रा॒भव॑दूर्ध्वो ह वा ए॒ष
आ॒त॒त आ॒सीत् ते॑ दे॒वा ए॒तं वै॑श्वा॒नरं॑ प॒र्यौह॑न्त् सु॒वर्ग॑स्य लो॒कस्य॑
प्र॒भू॒त्या ऋ॒त॒वो वा ए॒तेन॑ प्र॒जा॒प॒ति॒मया॑जयन् तेष्वा॒र्ध्नो॒दधि॑
तदूर्ध्वो॑ति ह वा ऋ॒त्वि॒क्षु य ए॒वं वि॒द्वान् द्वा॒द॒शा॒हेन॑ यज॒ते
तेऽस्मि॑न्नैच्छन्त॒ स र॒स॒म॒ह व॒स॒न्ताय॑ प्रायच्छ – [ ] 37

TS 7.2.10.1 - Padam

न । वै । ए॒षः । अ॒न्य॑तो॒ वैश्वा॑नर इत्यन्य॑तः – वै॒श्वा॒नरः । सु॒वर्गा॑येति
सुवः – गा॒य । लो॒काय॑ । प्रेति॑ । अ॒भव॑त् । ऊ॒र्ध्वः । ह । वै ।
ए॒षः । आ॒त॒त इत्या – त॒तः । आ॒सीत् । ते । दे॒वाः । ए॒तम् ।
वै॒श्वा॒नरम् । प॒रीति॑ । औ॒ह॒न् । सु॒वर्ग॑स्येति सुवः – ग॒स्य ।

लो॒कस्य॑ । प्र॒भू॒त्या॑ इति॑ प्र-भू॒त्यै॑ । ऋ॒तवः॑ । वै । ए॒तेन॑ ।
प्र॒जाप॑तिमि॒ति प्र॒जा-प॑तिम् । अ॒याज॑यन् । तेषु॑ । आ॒ध्नो॒त् ।
अ॒धीति॑ । तत् । ऋ॒ध्नोति॑ । ह । वै । ऋ॒त्विक्षु॑ । यः । ए॒वम् ।
वि॒द्वान् । द्वा॒द॒शा॒हे॒नेति॑ द्वा॒द॒श - अ॒हेन॑ । यज॑ते । ते । अ॒स्मिन् ।
ऐ॒च्छन्त॑ । सः । र॒सम् । अ॒ह । व॒सन्ता॑य । प्रेति॑ ।
अ॒यच्छ॑त् । 37 (50)

TS 7.2.10.2

द्य॒वं ग्री॒ष्मा॒यौष॑धी॒र्वर्षा॑भ्यो॒ व्री॒ही॒ज्छ॒रदे॑ मा॒षति॒लौ हे॑मन्त॒शिशि॒राभ्यां॑
तेने॑न्द्रं प्र॒जाप॑तिर॒याज॑यत् ततो॒ वा इन्द्र॑ इन्द्रो॒ऽभवत्
तस्मा॑दाहु॒रानु॑जा॒वर॑स्य॒ यज्ञ॑ इति॒ स ह्ये॑तेना॒ग्नेऽय॑जतैष॒ ह वै
कु॒णप॑म॒त्ति यः स॒न्ने प्रति॑गृह्णाति॒ पुरु॑षकु॒णप॑मश्चकु॒णपं॑ गौ॒र्वा अन्नं॑
येन॑ पा॒त्रेणा॒न्नं बिभ्र॑ति॒ यत् तन्न॑ निर्णे॒निज॑ति॒ ततो॑ऽधि - [ ] 38

TS 7.2.10.2 - Padam

य॒वम् । ग्री॒ष्माय॑ । ओ॒ष॒धीः । व॒र्षा॑भ्यः । व्री॒हीन् । श॒र॒दैः॑ ।
मा॒ष॒ति॒ला॒वि॒ति॒ मा॒ष – ति॒लौ । हे॒म॒न्त॒शि॒शि॒रा॒भ्या॒मि॒ति॒
हे॒म॒न्त – शि॒शि॒रा॒भ्या॒म् । ते॒न । इ॒न्द्रम् । प्र॒जा॒प॒ति॒रि॒ति॒ प्र॒जा॒प॒तिः॑ ।
अ॒या॒ज॒य॒त् । त॒तः । वै । इ॒न्द्रः । इ॒न्द्रः । अ॒भ॒व॒त् । त॒स्मा॒त् ।
आ॒हुः । आ॒नु॒जा॒व॒र॒स्ये॒त्या॒नु – जा॒व॒र॒स्य॑ । य॒ज्ञः । इ॒ति॒ । सः । हि॒ ।
ए॒ते॒न । अ॒ग्रे॑ । अ॒य॒ज॒त । ए॒षः । ह॒ । वै । कु॒ण॒प॒म् । अ॒त्ति॒ । यः ।
स॒त्रे । प्र॒ति॒गृ॒ह्णा॒ती॒ति॒ प्र॒ति – गृ॒ह्णा॒ति॒ । पु॒रु॒ष॒कु॒ण॒प॒मि॒ति॒
पु॒रु॒ष – कु॒ण॒प॒म् । अ॒श्व॒कु॒ण॒प॒मि॒त्य॒श्व – कु॒ण॒प॒म् । गौः । वै ।
अ॒न्नम् । ये॒न । पा॒त्रे॒ण । अ॒न्नम् । बि॒भ्र॒ति॒ । य॒त् । त॒त् । न ।
नि॒र्णे॒नि॒ज॒ती॒ति॒ निः – ने॒नि॒ज॒ति॒ । त॒तः । अ॒धी॒ति॒ । 38 (50)

TS 7.2.10.3

म॒लं जा॒य॒त॒ एक॑ ए॒व य॒जे॒तै॒को हि॑ प्र॒जा॒प॒ति॒रा॒ध्व॒र्नो॒द् द्वा॒द॒श
रा॒त्री॒र्दी॒क्षि॒तः स्या॒द् द्वा॒द॒श मा॒साः सँ॒व॒त्स॒रः सँ॒व॒त्स॒रः प्र॒जा॒प॒तिः॑
प्र॒जा॒प॒ति॒र्वा॒वै॒ष ए॒ष ह॒ त्वै जा॒य॒ते य॒स्त॒प॒सो॒ऽधि जा॒य॒ते च॒तु॒र्धा वा॑

ए॒तास्ति॒स्रस्ति॒स्रो रा॒त्रयो॒ यद् द्वा॒दशो॒प॒सदो॒ याः प्र॒थ॒मा य॒ज्ञं ताभिः॑
सं भ॒रति॒ या द्वि॒तीया॑ य॒ज्ञं ताभि॒रा र॒भते॑ – [ ] 39

TS 7.2.10.3 - Padam

म॒लम् । जा॒यते॑ । ए॒कः । ए॒व । य॒जेत॑ । ए॒कः । हि । प्र॒जाप॑तिरि॒ति
प्र॒जा – प॒तिः । आ॒ध्नात् । द्वा॒दश॑ । रा॒त्रीः । दी॒क्षितः॑ । स्या॒त् ।
द्वा॒दश॑ । मा॒साः । सँ॒व॒थ्स॒र इति॑ सं – व॒थ्स॒रः । सँ॒व॒थ्स॒र इति॑
सं – व॒थ्स॒रः । प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा – प॒तिः ।

प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा – प॒तिः । वा॒व । ए॒षः । ए॒षः । ह॒ । तु॒ । वै ।
जा॒यते॑ । यः । त॒प॒सः । अधी॑ति । जा॒यते॑ । च॒तु॒र्धेति॑ च॒तुः – धा॑ ।
वै । ए॒ताः । ति॒स्रस्ति॒स्र इति॑ ति॒स्रः-ति॒स्रः । रा॒त्रयः॑ । यत् । द्वा॒दश॑ ।
उ॒प॒सद॑ इत्यु॒प – स॒दः । याः । प्र॒थ॒माः । य॒ज्ञम् । ताभिः॑ । स॒मि॒ति ।
भ॒रति॑ । याः । द्वि॒तीयाः॑ । य॒ज्ञम् । ताभिः॑ । ए॒ति । र॒भते॑ । 39 (50)

TS 7.2.10.4

या॒स्तृ॒तीयाः॑ पा॒त्राणि॑ ताभि॒र्निर्ण॑निके॒ याश्च॑तु॒र्थीर॑पि ताभि॒रात्मा॑न॒मन्त॑रतः
शु॒न्धते॑ यो वा अ॒स्य प॒शुम॑त्ति मा॒ञ्सञ् सोऽ॑त्ति यः पु॒रोडा॑शं

म॒स्तिष्क॑ꣳ स॒ यः॑ प॒रिवा॑पं पु॒रीष॑ꣳ स॒ यः॑ आ॒ज्यं॑ म॒ज्जान॑ꣳ स॒ यः॑
 सोम॑ꣳ स्वेद॑ꣳ सोऽपि॑ ह॒ वा अ॑स्य शी॒र्ष॒ण्या नि॒ष्पदः॑ प्र॒ति गृ॑ह्णाति
 यो द्वा॒द॒शा॒हे प्र॒तिगृ॑ह्णाति॒ तस्मा॑द् द्वा॒द॒शा॒हेन॑ ( ) न या॒ज्यं पा॒प्मनो॑
 व्यावृ॑त्त्यै ॥ 40

TS 7.2.10.4 - Padam

याः । तृ॒तीयाः॑ । पा॒त्राणि॑ । ताभिः॑ । निरि॒ति । ने॒नि॒क्ते । याः ।
 चतु॒र्थीः । अपी॑ति । ताभिः॑ । आ॒त्मान॑म् । अ॒न्त॒र॒तः । शु॒न्ध॒ते । यः ।
 वै । अ॒स्य । प॒शुम् । अ॒त्ति । मा॒ꣳस॑म् । सः । अ॒त्ति । यः ।
 पु॒रोडा॑शम् । म॒स्तिष्क॑म् । सः । यः । प॒रिवा॑पमि॒ति परि॑ – वा॒पम् ।
 पु॒रीष॑म् । सः । यः । आ॒ज्यम् । म॒ज्जान॑म् । सः । यः । सोम॑म् ।
 स्वेद॑म् । सः । अपी॑ति । ह॒ । वै । अ॒स्य । शी॒र्ष॒ण्याः । नि॒ष्पद॑ इति॑
 निः – प॒दः । प्र॒तीति॑ । गृ॑ह्णाति । यः । द्वा॒द॒शा॒ह इति॑ द्वा॒द॒श-अ॒हे ।
 प्र॒तिगृ॑ह्णातीति॑ प्र॒ति – गृ॑ह्णाति । तस्मा॑त् ।
 द्वा॒द॒शा॒हेनेति॑ द्वा॒द॒श – अ॒हेन॑ ( ) । न । या॒ज्यम् । पा॒प्मनः॑ ।

व्यावृ॑त्त्या इति॑ वि – आवृ॑त्त्यै ॥ 40 (54)

(अय॑च्छ – दधि॑ – रभ॑ते – द्वाद॑शाहेन॑ – च॒त्वारि॑ च) (A10)

TS 7.2.11.1

एक॑स्मै स्वाहा॑ द्वा॒भ्या॑ स्वाहा॑ त्रि॒भ्यः॑ स्वाहा॑ चतु॒र्भ्यः॑ स्वाहा॑
पञ्च॑भ्यः स्वाहा॑ षड्॒भ्यः॑ स्वाहा॑ सप्त॑भ्यः स्वाहा॑ ऽष्टा॑भ्यः स्वाहा॑
नव॑भ्यः स्वाहा॑ दश॑भ्यः स्वाहै॑ – काद॑शभ्यः स्वाहा॑ द्वाद॑शभ्यः स्वाहा॑
त्रयो॑दशभ्यः स्वाहा॑ चतु॒र्दश॑भ्यः स्वाहा॑ पञ्च॑दशभ्यः स्वाहा॑
षोड॑शभ्यः स्वाहा॑ सप्त॑दशभ्यः स्वाहा॑ ऽष्टा॑दशभ्यः स्वाहै॑ –
कान्न॑ वि॒शत्यै॑ स्वाहा॑ नववि॒शत्यै॑ स्वाहै॑ – कान्न॑ च॒त्वारि॑शते॑
स्वाहा॑ नवच॒त्वारि॑शते॑ स्वाहै॑ – कान्न॑ ( ) ष॒ष्ट्यै॑ स्वाहा॑ नवष॒ष्ट्यै॑
स्वाहै॑ – कान्ना॑शीत्यै॑ स्वाहा॑ नवा॑शीत्यै॑ स्वाहै॑ कान्न॑ श॒ताय॑ स्वाहा॑
श॒ताय॑ स्वाहा॑ द्वा॒भ्या॑ श॒ताभ्या॑ स्वाहा॑ सर्व॑स्मै स्वाहा॑ ॥ 41

TS 7.2.11.1 - Padam

एक॑स्मै । स्वाहा॑ । द्वा॒भ्याम् । स्वाहा॑ । त्रि॒भ्य इति॑ त्रि – भ्यः ।
स्वाहा॑ । चतु॒र्भ्य इति॑ चतुः – भ्यः । स्वाहा॑ ।

पञ्चभ्य इति पञ्च – भ्यः । स्वाहा ॥ षड्भ्य इति षट् – भ्यः ।
 स्वाहा ॥ सप्तभ्य इति सप्त – भ्यः । स्वाहा ॥ अष्टाभ्यः । स्वाहा ॥
 नवभ्य इति नव – भ्यः । स्वाहा ॥ दशभ्य इति दश – भ्यः ।
 स्वाहा ॥ एकादशभ्य इत्येकादश – भ्यः । स्वाहा ॥ द्वादशभ्य इति
 द्वादश – भ्यः । स्वाहा ॥ त्रयोदशभ्य इति त्रयोदश – भ्यः । स्वाहा ॥
 चतुर्दशभ्य इति चतुर्दश – भ्यः । स्वाहा ॥
 पञ्चदशभ्य इति पञ्चदश – भ्यः । स्वाहा ॥ षोडशभ्य
 इति षोडश – भ्यः । स्वाहा ॥ सप्तदशभ्य इति सप्तदश – भ्यः ।
 स्वाहा ॥ अष्टादशभ्य इत्यष्टादश – भ्यः । स्वाहा ॥ एकात् । न ।
 विंशत्यै । स्वाहा ॥ नवविंशत्या इति नव – विंशत्यै । स्वाहा ॥
 एकात् । न । चत्वारिंशते । स्वाहा ॥ नवचत्वारिंशत इति
 नव – चत्वारिंशते । स्वाहा ॥ एकात् । न ( ) । षष्ठ्यै । स्वाहा ॥
 नवषष्ठ्या इति नव – षष्ठ्यै । स्वाहा ॥ एकात् । न । अशीत्यै ।
 स्वाहा ॥ नवाशीत्या इति नव – अशीत्यै । स्वाहा ॥ एकात् । न ।

श॒ताय॑ । स्वा॒हा ॥ श॒ताय॑ । स्वा॒हा ॥ द्वा॒भ्याम् । श॒ताभ्या॑म् । स्वा॒हा ।
सर्व॑स्मै । स्वा॒हा ॥ 41 (71)

(न॒वच॑त्वारि॒ंशते॑ स्वा॒है-का॒न्नैक॑वि॒ंशति॑श्च) (A11)

TS 7.2.12.1

ए॒कस्मै॑ स्वा॒हा त्रि॒भ्यः॑ स्वा॒हा प॒ञ्चभ्यः॑ स्वा॒हा स॒प्तभ्यः॑ स्वा॒हा
न॒वभ्यः॑ स्वा॒है-का॒दश॑भ्यः स्वा॒हा त्रयो॑दशभ्यः स्वा॒हा प॒ञ्चद॑शभ्यः
स्वा॒हा स॒प्तद॑शभ्यः स्वा॒हैका॒न्न वि॒ंशत्यै॑ स्वा॒हा न॒ववि॑ंशत्यै
स्वा॒हैका॒न्न च॑त्वारि॒ंशते॑ स्वा॒हा न॒वच॑त्वारि॒ंशते॑ स्वा॒हैका॒न्न ष॑ष्ठ्यै
स्वा॒हा न॒वष॑ष्ठ्यै स्वा॒हैका॒न्ना शी॑त्यै स्वा॒हा न॒वाशी॑त्यै स्वा॒हैका॒न्न
श॒ताय॑ स्वा॒हा श॒ताय॑ स्वा॒हा सर्व॑स्मै स्वा॒हा ॥ 42

TS 7.2.12.1 - Padam

ए॒कस्मै॑ । स्वा॒हा । त्रि॒भ्य इति॑ त्रि - भ्यः । स्वा॒हा । प॒ञ्चभ्य॑ इति
प॒ञ्च - भ्यः । स्वा॒हा । स॒प्तभ्य॑ इति॑ स॒प्त - भ्यः । स्वा॒हा ।
न॒वभ्य॑ इति॑ न॒व - भ्यः । स्वा॒हा । ए॒काद॑शभ्य इत्ये॒काद॑श-भ्यः ।
स्वा॒हा । त्रयो॑दशभ्य इति॑ त्रयो॑दश - भ्यः । स्वा॒हा ।

पञ्चदशभ्य इति पञ्चदश – भ्यः । स्वाहा ॥ सप्तदशभ्य इति
 सप्तदश – भ्यः । स्वाहा ॥ एकात् । न । विंशत्यै । स्वाहा ॥
 नवविंशत्या इति नव – विंशत्यै । स्वाहा ॥ एकात् । न ।
 चत्वारिंशते । स्वाहा ॥ नवचत्वारिंशत इति नव – चत्वारिंशते ।
 स्वाहा ॥ एकात् । न । षष्ठ्यै । स्वाहा ॥ नवषष्ठ्या इति नव – षष्ठ्यै ।
 स्वाहा ॥ एकात् । न । अशीत्यै । स्वाहा ॥ नवाशीत्या इति
 नव – अशीत्यै । स्वाहा ॥ एकात् । न । शताय । स्वाहा ॥ शताय ।
 स्वाहा ॥ सर्वस्मै । स्वाहा ॥ 42 (50)

(एकस्मै त्रिभ्यः – पञ्चाशत्) (A12)

TS 7.2.13.1

द्वाभ्यां स्वाहा चतुर्भ्यः स्वाहा षड्भ्यः स्वाहा ऽष्टाभ्यः स्वाहा
 दशभ्यः स्वाहा द्वादशभ्यः स्वाहा चतुर्दशभ्यः स्वाहा
 षोडशभ्यः स्वाहा ऽष्टादशभ्यः स्वाहा विंशत्यै स्वाहा ऽष्टानवत्यै
 स्वाहा शताय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा ॥ 43

TS 7.2.13.1 - Padam

॥ ॥
द्वाभ्याम् । स्वाहा । चतुर्भ्य इति चतुः – भ्यः । स्वाहा । षड्भ्य इति
षट्- भ्यः । स्वाहा । अष्टाभ्यः । स्वाहा । दशभ्य इति दश-भ्यः ।
स्वाहा । द्वादशभ्य इति द्वादश – भ्यः । स्वाहा । चतुर्दशभ्य इति
चतुर्दश – भ्यः । स्वाहा । षोडशभ्य इति षोडश – भ्यः । स्वाहा ।
अष्टादशभ्य इत्यष्टादश – भ्यः । स्वाहा । विंशत्यै । स्वाहा ।
अष्टानवत्या इत्यष्टा – नवत्यै । स्वाहा । शताय । स्वाहा । सर्वस्मै ।
स्वाहा ॥ 43 (26) (द्वाभ्यामष्टानवत्यै – षड्विंशतिः) (A13)

TS 7.2.14.1

त्रिभ्यः स्वाहा पञ्चभ्यः स्वाहा सप्तभ्यः स्वाहा नवभ्यः स्वाहै-
कादशभ्यः स्वाहा त्रयोदशभ्यः स्वाहा पञ्चदशभ्यः स्वाहा
सप्तदशभ्यः स्वाहैकान्न विंशत्यै स्वाहा नवविंशत्यै स्वाहैकान्न
चत्वारिंशते स्वाहा नवचत्वारिंशते स्वाहैकान्न षष्ट्यै स्वाहा
नवषष्ट्यै स्वाहैकान्ना ऽशीत्यै स्वाहा नवाशीत्यै स्वाहैकान्न शताय
स्वाहा शताय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा ॥ 44

TS 7.2.14.1 - Padam

त्रि॒भ्य॑ इति॑ त्रि॒ – भ्यः॑ । स्वाहा॑ । पञ्च॑भ्य॒ इति॑ पञ्च॒ – भ्यः॑ ।
स्वाहा॑ । सप्त॑भ्य॒ इति॑ सप्त॒ – भ्यः॑ । स्वाहा॑ । नव॑भ्य॒ इति॑ नव॒ – भ्यः॑ ।
स्वाहा॑ । ए॒का॒द॒श॒भ्य॒ इत्ये॒का॒द॒श॒ – भ्यः॑ । स्वाहा॑ । त्रयो॑द॒श॒भ्य॒ इति॑
त्रयो॑द॒श॒ – भ्यः॑ । स्वाहा॑ । पञ्च॑द॒श॒भ्य॒ इति॑ पञ्च॒द॒श॒ – भ्यः॑ ।
स्वाहा॑ । सप्त॑द॒श॒भ्य॒ इति॑ सप्त॒द॒श॒ – भ्यः॑ । स्वाहा॑ । ए॒का॒त् । न ।
वि॒ंश॑त्यै । स्वाहा॑ । नव॑वि॒ंश॑त्या॒ इति॑ नव॒ – वि॒ंश॑त्यै । स्वाहा॑ ।
ए॒का॒त् । न । च॒त्वारि॑ंश॒ते॒ । स्वाहा॑ । नव॑च॒त्वारि॑ंश॒त॒ इति॑
नव॒ – च॒त्वारि॑ंश॒ते॒ । स्वाहा॑ । ए॒का॒त् । न । ष॒ष्ठ्यै॑ । स्वाहा॑ ।
नव॑ष॒ष्ठ्या॒ इति॑ नव॒ – ष॒ष्ठ्यै॑ । स्वाहा॑ । ए॒का॒त् । न । अ॒शी॒त्यै॑ ।
स्वाहा॑ । नवा॑शी॒त्या॒ इति॑ नव॒ – अ॒शी॒त्यै॑ । स्वाहा॑ । ए॒का॒त् । न ।
श॒ता॒य॑ । स्वाहा॑ । श॒ता॒य॑ । स्वाहा॑ । सर्व॑स्मै । स्वाहा॑ ॥ 44 (48)

(त्रि॒भ्यो॑ – ऽष्टा॑च॒त्वारि॑ंश॒त्) (A14)

TS 7.2.15.1

च॒तु॒र्भ्यः॑ स्वा॒हा ऽष्टा॑भ्यः स्वा॒हा द्वा॒दश॑भ्यः स्वा॒हा षोड॑शभ्यः स्वा॒हा
वि॒ंश॒त्यै॑ स्वा॒हा षण्ण॑वत्यै स्वा॒हा श॒ताय॑ स्वा॒हा सर्व॑स्मै स्वा॒हा ॥ 45

TS 7.2.15.1 - Padam

च॒तु॒र्भ्य इति॑ च॒तुः – भ्यः॑ । स्वा॒हा । अ॒ष्टा॒भ्यः । स्वा॒हा । द्वा॒दश॑भ्य
इति॑ द्वा॒दश – भ्यः॑ । स्वा॒हा । षोड॑शभ्य इति॑ षोड॑श – भ्यः॑ ।
स्वा॒हा । वि॒ंश॒त्यै । स्वा॒हा । षण्ण॑वत्या इति॑ षट्-न॒वत्यै॑ । स्वा॒हा ।
श॒ताय॑ । स्वा॒हा । सर्व॑स्मै । स्वा॒हा ॥ 45 (16)

(च॒तु॒र्भ्यः॑ षण्ण॑वत्यै – षोड॑श) (A15)

TS 7.2.16.1

प॒ञ्च॒भ्यः॑ स्वा॒हा द॒श॒भ्यः॑ स्वा॒हा प॒ञ्चद॑शभ्यः स्वा॒हा वि॒ंश॒त्यै
स्वा॒हा प॒ञ्चन॑वत्यै स्वा॒हा श॒ताय॑ स्वा॒हा सर्व॑स्मै स्वा॒हा ॥ 46

TS 7.2.16.1 - Padam

प॒ञ्च॒भ्य इति॑ प॒ञ्च – भ्यः॑ । स्वा॒हा । द॒श॒भ्य इति॑ द॒श – भ्यः॑ ।
स्वा॒हा । प॒ञ्चद॑शभ्य इति॑ प॒ञ्चद॑श – भ्यः॑ । स्वा॒हा । वि॒ंश॒त्यै ।

स्वाहा॑ । पञ्च॑नवत्या॒ इति॑ पञ्च॑ – नव॒त्यै॑ । स्वाहा॑ । शता॑य ।

स्वाहा॑ । सर्व॑स्मै । स्वाहा॑ ॥ 46 (14)

(पञ्च॑भ्यः पञ्च॑नवत्यै॒ – चतु॑र्दश) (A16)

TS 7.2.17.1

दश॑भ्यः स्वाहा॑ वि॒ंशत्यै॑ स्वाहा॑ त्रि॒ंशते॑ स्वाहा॑ चत्वारि॒ंशते॑
स्वाहा॑ पञ्चा॑शते स्वाहा॑ ष॒ष्ठ्यै॑ स्वाहा॑ सप्त॑त्यै स्वाहा॑ ऽशीत्यै॑ स्वाहा॑
नव॒त्यै॑ स्वाहा॑ शता॑य स्वाहा॑ सर्व॑स्मै स्वाहा॑ ॥ 47

TS 7.2.17.1 - Padam

दश॑भ्य इति॑ दश॑ – भ्यः॑ । स्वाहा॑ । वि॒ंशत्यै॑ । स्वाहा॑ । त्रि॒ंशते॑ ।
स्वाहा॑ । चत्वारि॒ंशते॑ । स्वाहा॑ । पञ्चा॑शते । स्वाहा॑ । ष॒ष्ठ्यै॑ ।
स्वाहा॑ । सप्त॑त्यै । स्वाहा॑ । अ॒शीत्यै॑ । स्वाहा॑ । नव॒त्यै॑ । स्वाहा॑ ।
शता॑य । स्वाहा॑ । सर्व॑स्मै । स्वाहा॑ ॥ 47 (22)

(दश॑भ्यो – द्वावि॑ंशतिः) (A17)

TS 7.2.18.1

वि॒ंशत्यै॑ स्वाहा॑ चत्वारि॒ंशते॑ स्वाहा॑ ष॒ष्ठ्यै॑ स्वाहा॑ ऽशीत्यै॑ स्वाहा॑
शता॑य स्वाहा॑ सर्व॑स्मै स्वाहा॑ ॥ 48

TS 7.2.18.1 - Padam

वि॒ञ्श॒त्यै॑ । स्वा॒हा॑ । च॒त्वारि॒ञ्श॒ते॑ । स्वा॒हा॑ । ष॒ष्ट्यै॑ । स्वा॒हा॑ ।
अ॒शी॒त्यै॑ । स्वा॒हा॑ । श॒ताय॑ । स्वा॒हा॑ । सर्व॑स्मै । स्वा॒हा॑ ॥ 48 (12)

(वि॒ञ्श॒त्यै॑ – द्वा॒द॒श) (A18)

TS 7.2.19.1

प॒ञ्चा॒श॒ते॑ स्वा॒हा॑ श॒ताय॑ स्वा॒हा॑ द्वा॒भ्याञ् श॒ताभ्या॑ स्वा॒हा॑ त्रि॒भ्यः॑
श॒तेभ्यः॑ स्वा॒हा॑ च॒तुर्भ्यः॑ श॒तेभ्यः॑ स्वा॒हा॑ प॒ञ्च॒भ्यः॑ श॒तेभ्यः॑ स्वा॒हा॑
ष॒ड्भ्यः॑ श॒तेभ्यः॑ स्वा॒हा॑ स॒प्त॒भ्यः॑ श॒तेभ्यः॑ स्वा॒हा॑ ऽष्टा॒भ्यः॑ श॒तेभ्यः॑
स्वा॒हा॑ न॒व॒भ्यः॑ श॒तेभ्यः॑ स्वा॒हा॑ स॒ह॒स्राय॑ स्वा॒हा॑ सर्व॑स्मै स्वा॒हा॑ ॥ 49

TS 7.2.19.1 - Padam

प॒ञ्चा॒श॒ते॑ । स्वा॒हा॑ । श॒ताय॑ । स्वा॒हा॑ । द्वा॒भ्याम् । श॒ताभ्याम् ।
स्वा॒हा॑ । त्रि॒भ्य इति॑ त्रि – भ्यः । श॒तेभ्यः॑ । स्वा॒हा॑ । च॒तुर्भ्य॑
इति॑ च॒तुः – भ्यः । श॒तेभ्यः॑ । स्वा॒हा॑ । प॒ञ्च॒भ्य इति॑ प॒ञ्च–भ्यः॑ ।
श॒तेभ्यः॑ । स्वा॒हा॑ । ष॒ड्भ्य इति॑ षट्– भ्यः । श॒तेभ्यः॑ । स्वा॒हा॑ ।
स॒प्त॒भ्य इति॑ स॒प्त–भ्यः॑ । श॒तेभ्यः॑ । स्वा॒हा॑ । अ॒ष्टा॒भ्यः॑ । श॒तेभ्यः॑ ।

स्वाहा॑ । न॒व॒भ्य॒ इति॑ न॒व – भ्यः॑ । श॒ते॒भ्यः॑ । स्वाहा॑ । स॒हस्रा॑य ।
स्वाहा॑ । सर्व॑स्मै । स्वाहा॑ ॥ 49 (32)

(पञ्चाशते – द्वात्रिंशत्) (A19)

TS 7.2.20.1

श॒ताय॑ स्वाहा॑ स॒हस्रा॑य स्वाहा॑ ऽयु॒ताय॑ स्वाहा॑ नि॒यु॒ताय॑ स्वाहा॑
प्र॒यु॒ताय॑ स्वाहा॑ अ॒र्बु॒दाय॑ स्वाहा॑ न्य॒र्बु॒दाय॑ स्वाहा॑ स॒मु॒द्राय॑ स्वाहा॑
म॒द्द॒ध्याय॑ स्वाहा॑ अ॒न्ताय॑ स्वाहा॑ प॒रा॒र्धा॒य स्वाहा॑ उ॒ष॒से स्वाहा॑ व्यु॒ष्ट्यै॑
स्वाहा॑ दे॒ष्य॒ते स्वाहा॑ द्य॒ते स्वाहा॑ दि॒ताय॑ स्वाहा॑ सु॒व॒र्गाय॑ स्वाहा॑ लो॒काय॑
स्वाहा॑ सर्व॑स्मै स्वाहा॑ ॥ 50

TS 7.2.20.1 - Padam

श॒ताय॑ । स्वाहा॑ । स॒हस्रा॑य । स्वाहा॑ । अ॒यु॒ताय॑ । स्वाहा॑ । नि॒यु॒ताये॑ति
नि – यु॒ताय॑ । स्वाहा॑ । प्र॒यु॒ताये॑ति प्र – यु॒ताय॑ । स्वाहा॑ । अ॒र्बु॒दाय॑ ।
स्वाहा॑ । न्य॒र्बु॒दाये॑ति नि – अ॒र्बु॒दाय॑ । स्वाहा॑ । स॒मु॒द्राय॑ । स्वाहा॑ ।
म॒द्द॒ध्याय॑ । स्वाहा॑ । अ॒न्ताय॑ । स्वाहा॑ । प॒रा॒र्धा॒येति॑ पर – अ॒र्धा॒य ।
स्वाहा॑ । उ॒ष॒से । स्वाहा॑ । व्यु॒ष्ट्या॑ इति॑ वि – उ॒ष्ट्यै॑ । स्वाहा॑ ।

उ॒दे॒ष्य॒त इ॒त्यु॒त् – ए॒ष्य॒ते । स्वा॒हा ॥ उ॒द्य॒त इ॒त्यु॒त् – य॒ते । स्वा॒हा ॥
उ॒दि॒ता॒ये॒त्यु॒त् – इ॒ता॒य । स्वा॒हा ॥ सु॒व॒र्गा॒ये॒ति सु॒वः-गा॒य । स्वा॒हा ॥
लो॒का॒य । स्वा॒हा ॥ सर्व॑स्मै । स्वा॒हा ॥ 50 (38)

(श॒ता॒या-॒ऽष्टा॒त्रिं॒शत्) (A20)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 20 Anuvaakams :-

(सा॒ध्याः ष॒ड् रा॒त्रं – कु॒सु॒रु॒बि॒न्दः स॒प्त॒रा॒त्रं – बृ॒ह॒स्प॒ति॒र॒ष्ट॒रा॒त्रं –
प्र॒जा॒प॒ति॒स्ताः क्षु॒ध॒न्न॒व॒रा॒त्रं – प्र॒जा॒प॒ति॒र॒का॒म॒य॒त द॒श॒हो॒ता॒रा॒त्रं – मृ॒त॒व
– ऐ॒न्द्र॒वा॒य॒वा॒ग्रा॒न् – गा॒य॒त्रो वै – प्र॒जा॒प॒तिः स द्वा॒द॒श॒रा॒त्रं – न वा
– ए॒क॒स्मा – ए॒क॒स्मै – द्वा॒भ्यां – त्रि॒भ्यः – च॒तु॒र्भ्यः – प॒ञ्च॒भ्यो –
द॒श॒भ्यो – विं॒श॒त्यै – प॒ञ्चा॒श॒ते – श॒ता॒य – विं॒श॒तिः)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(सा॒ध्या – अ॒स्मा इ॒मे लो॒का – गा॒य॒त्रं – वै तृ॒तीय – मे॒क॒स्मै –
प॒ञ्चा॒श॒त्)

पद पाठे (वाक्य सहित) – सप्तमकाण्डे – द्वितीयः प्रश्नः

First and Last Padam of Second Prasnam of 7th Kandam

(सा॒ध्याः – सर्व॑स्मै॒ स्वाहा॑)

॥ हरिः॑ ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे

सप्तमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 7, Prasnam 2 (TS 7.2)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	4	211
Anuvakam 2	3	142
Anuvakam 3	2	100
Anuvakam 4	3	133
Anuvakam 5	6	281
Anuvakam 6	3	149
Anuvakam 7	5	275
Anuvakam 8	7	351
Anuvakam 9	3	155
Anuvakam 10	4	204
Anuvakam 11	1	71
Anuvakam 12	1	50

पद पाठे (वाक्य सहित) – सप्तमकाण्डे – द्वितीयः प्रश्नः

Anuvakam 13	1	26
Anuvakam 14	1	48
Anuvakam 15	1	16
Anuvakam 16	1	14
Anuvakam 17	1	22
Anuvakam 18	1	12
Anuvakam 19	1	32
Anuvakam 20	1	38
Total →	50	2330

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in